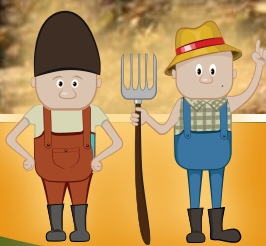

Proiect: Dezvoltarea rurală și Terenurile cu Valoare Naturală Ridicăta din România
Finanțator: Programul de Cooperare elvețiano-român

CURS MANAGEMENT DE PROIECT ȘI FINANȚARE

SUPORT DE CURS PENTRU FACILITATORII COMUNITARI

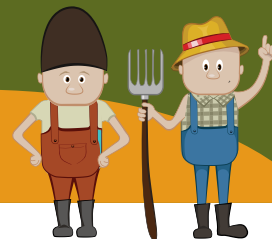
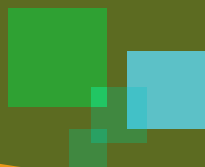
Decembrie 2014
Istvan Szabo și Tiberiu Ștef

CURS MANAGEMENT DE PROIECT ȘI FINANȚARE

SUPPORT DE CURS PENTRU FACILITATORII COMUNITARI

CUPRINS

INTRODUCERE.....	3	Rezultatele negocierii.....	18
DESPRE PROIECT	4	Măsurile de finanțare.....	19
Descriere etapa 1	5	Angajamentele României asumate în negocieri.....	20
Descriere etapa 2	5	Perioade de tranziție și alte aranjamente obținute de România	20
LEGĂTURA DINTRE PLANIFICARE STRATEGICĂ, PROIECT ȘI PROPUNERE DE FINANȚARE (CERERE DE FINANȚARE)	6	Aranjamente obținute.....	21
Ce nu este un proiect?	6	Rezultatele principalelor solicitări cu impact financiar	21
Ce este un proiect?	6	Finanțarea agriculturii (2007-2013)	22
CICLUL DE VIAȚĂ AL UNUI PROIECT	7	Ruralul românesc și integrarea europeană	22
Etapele proiectului	7	Programul Național pentru Dezvoltare Rurală 2007-2013... 24	
1. Inițierea	7	Axa 1 - Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier.....	24
2. Planificarea	8	Axa 2 - Îmbunătățirea mediului în spațiul rural.....	26
3. Implementarea	8	Axa 3 - Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale	27
4. Finalizarea	8	Axa 4 – Programul Leader plus.....	29
În ce ordine abordăm lucrurile?.....	8	FERMIERII DE SUBZISTENȚĂ ȘI SEMI- SUBZISTENȚĂ	30
ANALIZA STADIULUI ACTUAL.....	9	CUM ÎNTOCMIM UN PROIECT PE MĂSURILE DE FINANȚARE PNDR?.....	32
Identificarea problemei.....	9	Pașii de parcurs	32
Metode de analiză a situației - analiza SWOT	9	INFORMAȚII DESPRE OPORTUNITĂȚILE DE FINANȚARE PE 2014-2020 ÎN CONTEXTUL PNDR	33
Arborele problemei.....	9	DIMENSIUNEA ECONOMICĂ A FERMEI – VALOAREA PRODUCȚIEI STANDARD	44
Arborele obiectivelor	10	CUM SE FAC PLĂȚILE ÎN AGRICULTURĂ ÎN URMĂTORII 5 ANI? ESTIMARE PLĂȚI 2015-2020 DIN FEAGA.....	46
STRUCTURA UNEI CERERI DE FINANȚARE.....	10	MITURI ȘI GREȘELI FRECVENTE ÎN ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE	47
Elementele esențiale ale planului de proiect.....	11	I. Mituri privind finanțările nerambursabile.....	47
Scopul proiectului	11	II. Greșeli de redactare și depunere a cererilor de finanțare	48
Beneficiarii. Grupul țintă	11	III. Greșeli legate de implementare	48
Obiectivele proiectului.....	11	ANEXA I	49
Tehnica de scriere a obiectivelor în șapte pași.....	12	GLOSAR DE TERMENI.....	49
Activitățile din cadrul proiectului	12		
Planul de evaluare.....	13		
evaluare eficientă.....	13		
Bugetul.....	14		
Categorii de cheltuieli în cadrul bugetului	14		
Modul de întocmire a bugetului de cheltuieli.....	15		
POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ ȘI RURALUL ROMÂNESC	15		
PRINCIPIILE PAC.....	16		
Reformarea Politicii Agricole Comune	16		
Negocierile României de aderare la U.E. - CAPITOLUL 7 - AGRICULTURA -	17		
Legislație adoptată	17		
Sectorul sanitar - veterinar	17		

INTRODUCERE

A atrage fonduri, inclusiv prin propuneri adresate finanțatorilor, înseamnă a vinde o idee cuiva care poate fi determinat să sprijine punerea în practică a acelei idei. Cu alte cuvinte, celui căruia îi cerem bani pentru un proiect trebuie să îi trezim interesul pentru ideea pe care o avem și pe baza căreia dorim să “construim” proiectul.

Rolul facilitatorului comunitar este de a facilita procesul de gândire în rândul fermierilor și țăranilor din mediul rural. În acest fel ajută persoanele interesate să înțeleagă contextul în care pot atrage finanțări europene și mai ales înțeleg modul de lucru a acestor fonduri europene.

Există mai multe “ingrediente” care fac ca abordarea unui finanțator să se finalizeze cu succes. O cerere de finanțare bine scrisă, credibilitatea de care se bucură organizația și persoanele implicate în proiect, precum și interesul personal al celui care este abordat pot juca un rol crucial. Sunt foarte puține cazurile în care persoanele, firmele sau organizațiile care solicită fonduri au posibilitatea de a-i întâlni pe reprezentanții finanțatorilor. De aceea, tot ceea ce ei au de spus în legătură cu proiectul pentru care cer bani trebuie să “spună” prin propunerea de finanțare

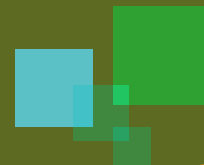
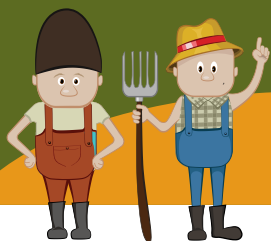
pe care o trimit finanțatorului. Modul în care se întocmește o propunere de finanțare diferă de la un finanțator la altul. În material veți găsi informații despre diferite tipuri de finanțatori și linii (măsuri) de finanțare.

De menționat faptul că în momentul de față documentele programatice pentru perioada de planificare 2014-2020 pentru fondurile structurale pe care le va primi România sunt în procesul de finalizare și aprobare din partea Comisiei Europene. Informațiile despre măsurile de finanțare PNDR pentru 2014-2020 pot suferi mici modificări în procesul de avizare din partea Comisiei.

Informațiile prezentate au scopul de a oferi noțiuni relevante despre modalitatea de a identifica nevoile de dezvoltare și oportunități de finanțare în contextul perioadei de programare 2014-2020.

Manualul își propune să ofere informații de bază pentru participanți în contextul ciclului managementului de proiect, pornind de la programare, identificare, pregătire, finanțare, implementare și evaluare.

DESPRE PROIECT

Proiectul **“Dezvoltarea economică a zonelor cu Înaltă Valoare Naturală”** își propune să protejeze mijloacele de trai ale comunităților de mici agricultori cu tradiție în creșterea animalelor pe pășune din 5 regiuni poziționate în jurul arcului carpatic. Aceste comunități sunt responsabile de furnizarea a numeroase bunuri publice de importanță deosebită, precum: biodiversitate de excepție, peisaje culturale, hrană variată și de înaltă calitate.

Pentru a-și atinge obiectivul, proiectul lucrează pe 3 planuri:

- dezvoltarea unor politici croite pe necesitățile acestor zone și comunităților aparținătoare,
- creșterea capacității localnicilor de a beneficia de oportunitățile disponibile,
- promovarea produselor înalt calitative ale micilor producători locali.

Proiectul este finanțat prin Programul de cooperare elvețiano-român și este implementat de-a lungul a 3 ani (2013 – 2015) de 4 parteneri: Agridea, Fundația Adept, ProPark și WWF, sprijiniți de parteneri locali în fiecare zonă pilot: Agapis – Valea Barcăului; Milvus – Valea Nirajului; Asociația Pogany Havas – Ciuc-Ghimeș; Asociația Zarand – Zarand, Fundația Adept – Târnava Mare.

ProPark Fundația pentru Arie Protejate se ocupă de implementarea activităților pentru realizarea **Obiectivului 2**: creșterea capacității localnicilor și a organizațiilor locale pentru a transforma managementul terenurilor agricole cu valoare ridicată de conservare în activități durabile generatoare de venituri.

Sub cel de-al doilea obiectiv au fost planificate două activități principale:

2.1. Realizarea de pachete de cursuri pentru programul intensiv de pregătire al facilitatorilor comunitari¹

2.2 Organizarea sesiunilor și atelierelor, seminarii de instruire

ETAPA 1 (CORESPONDENȚĂ ACTIVITATEA 2.1)

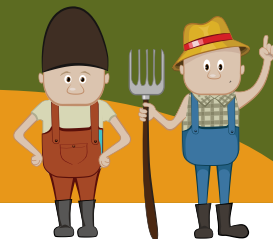
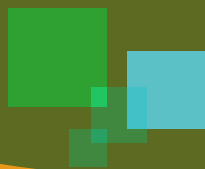
- 6 +2 (specializare) sesiuni de instruire pentru facilitatorii comunitari (15 participanți).

ETAPA 2 (CORESPONDENȚĂ ACTIVITATEA 2.2)

- Ateliere practice, sesiuni de informare organizate de

1) Facilitatori comunitari – persoane selectate de partenerii locali, care locuiesc în zonele pilot ale proiectului și care au experiență practică în cel puțin două din domeniile vizate (mai multe detalii în profilul FC)

facilitatorii comunitari în beneficiul fermierilor, agricultorilor, țăranilor din cele 6 zone pilot (435 participanți).

DESCRIERE ETAPA 1

Pentru desfășurarea unui program eficient de pregătire, partenerii locali vor identifica 15 persoane din zonele pilot, care vor participa la un program de instruire care se va desfășura în doi pași:

- Program general
- Specializare (cel puțin 2 domenii)
 - Programul general de pregătire al Facilitatorilor comunitari cuprinde următoarele domenii:
 - Managementul Terenurilor Agricole cu Valoare Naturală Ridică;
 - Finanțare;
 - Legislație;
 - Asociere;
 - Marketing.

Aceste domenii de pregătire au fost identificate în urma studiului realizat de ProPark – Fundația pentru Arie Protejate în colaborare cu partenerii locali în cele 5 zone pilot în perioada august – octombrie 2013. În urma consultărilor ulterioare cu partenerii locali, celor 5 domenii li s-a adăugat și comunicarea. Acest ultim domeniu vizează transmiterea obiectivelor proiectului, creșterea motivației beneficiarilor și crearea unei comunități

HNV. După finalizarea programului general de pregătire, fiecare cursant va opta pentru specializare în cel puțin două domenii (acestea pot fi alese în funcție de pregătirea și experiența anterioară sau în funcție de necesitățile identificate în zona pilot).

Materialele de curs pe fiecare din cele 6 domenii mai sus-numite vor fi pregătite de partenerii locali sub supravegherea ProPark atât pentru programul general cât și pentru specializare. Cursurile vor fi cât mai adaptate la situația din zonele pilot, punându-se accent pe studii de caz și exemple de bune practici. Facilitatorii comunitari vor avea un rol în furnizarea de exemple și experiențe din comunitățile din care provin.

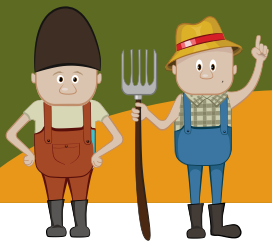
Perioadă de desfășurare: aprilie 2014- decembrie 2014

DESCRIERE ETAPA 2

După finalizarea programului de instruire, facilitatorii comunitari vor organiza ateliere practice de instruire destinate fermierilor, agricultorilor, țăranilor din zonele cu terenuri agricole cu valoare naturală ridicată (Valea Barcăului, Valea Nirajului, Ciuc-Ghimeș, Zarand, Târnava Mare, Maramureș.) Aceste ateliere vor fi adaptate nevoilor persoanelor din comunitate (de ex.sprîjin pentru completarea unor formulare de finanțare).

Perioadă de desfășurare: februarie 2015 - august 2015

LEGĂTURA DINTRE PLANIFICARE STRATEGICĂ, PROIECT ȘI PROPUNERE DE FINANȚARE (CERERE DE FINANȚARE)

Adesea apare o confuzie între proiect și cererea de finanțare, de aceea trebuie să stabilim, încă de la început, în mod convențional, semnificația fiecăruia dintre ele. Se consideră “proiectul” ca fiind o *succesiune de activități*, cu un început și un sfârșit bine stabilite în timp, în cadrul căruia se urmăresc anumite obiective și se consumă o anumită cantitate de resurse. Acesta devine “cerere de finanțare” în momentul în care i se dă o anumită formă, când devine un *document* pe baza căruia se solicită fonduri de la un finanțator sau o linie de finanțare. Cu alte cuvinte propunerea de finanțare este prezentarea proiectului către o instituție sau o persoană care vă poate oferi sprijinul financiar sau material pentru suplinirea lipsei unor resurse necesare.

Planul de proiect (fișă) este documentul intern pe baza căreia se va completa cererea de finanțare.

În primă etapă se realizează un document intern o fișă de proiect sau plan de proiect, care va fi inclus într-o cerere de finanțare, care va fi propus spre finanțare cu toate documentele anexate către finanțator.

CE NU ESTE UN PROIECT?

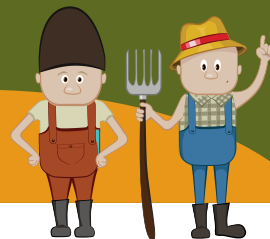
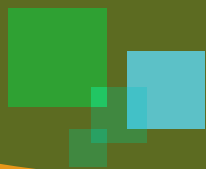
- Activitatea cotidiană a unei persoane fizice sau organizații;
- Activități anterioare ce sunt repetate în același fel în mod periodic (concursuri, festivaluri, expoziții, etc.);

- Activități fără scopuri bine definite sau cu scopuri largi, de durată ce necesită implementarea mai multor activități care, de regulă, nu sunt intercorelate;
- Activități ce pot fi repetate sau transpuse oriunde, în orice moment;
- Activități curente (regulate) organizaționale (ex. ședințe ale personalului organizației).

CE ESTE UN PROIECT?

- Majoritatea proiectelor doresc să atingă un obiectiv cu totul nou (ceea ce în mod normal este indicat prin titlul proiectului). Acest obiectiv deosebește un proiect de o activitate de rutină cu caracter repetitiv.
- Majoritatea activităților se pot executa de mai multe ori, în timp ce proiectele se desfășoară o singură dată, fiind adaptat și ajustat locului și condițiilor existente poate fi repetat în altă locație.
- Un proiect constă într-o înșiruire de activități cu început și sfârșit stabilite, activități ce sunt limitate de timp, resurse și buget, în scopul atingerii obiectivului proiectului.
- Proiectul se realizează în conformitate cu descrierea expusă în propunerea de proiect. Propunerea de proiect este modul formalizat prin care se adresează unui finanțator “rugămintea” de a finanța un plan de activități, cu un scop bine definit, ținând cont de limitările financiare și temporale.

CICLUL DE VIAȚĂ AL UNUI PROIECT

Deoarece proiectele sunt compuse din activități foarte diverse și complexe, organizațiile care implementează aceste proiecte trebuie să le împartă în mai multe etape, astfel încât proiectul să poată fi mai ușor de administrat și controlat. Aceste etape în care este împărțit proiectul formează ciclul de viață al proiectului.

Ciclul de viață al unui proiect este reprezentat de succesiunea de etape (sau faze) prin care proiectul evoluează, fiecare dintre ele conținând un set de activități ce urmează a fi realizate în cadrul proiectului.

La finalul fiecărei faze se analizează performanțele obținute, se ia decizia de continuare sau stopare a proiectului, se identifică eventualele erori și se iau acțiunile corective ce se impun.

ETAPELE PROIECTULUI

În funcție de domeniul în care este dezvoltat proiectul, etapele pot avea denumiri diverse, însă cel mai des întâlnit model este cel structurat pe următoarele etape:

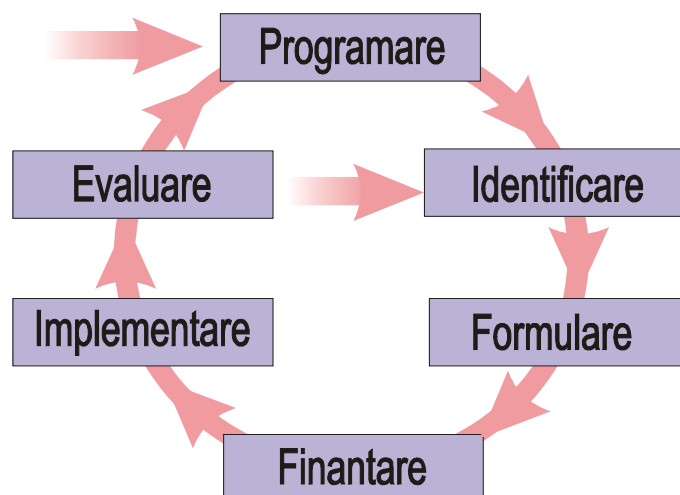
- inițierea
- planificarea
- implementarea
- finalizarea

Bineînțeles că acest model este unul simplificat, atâta timp cât unele etape se pot suprapune sau pot interacționa între ele (de ex. etapa de planificare a unui proiect poate duce la identificarea unor proiecte noi, sau implementarea unui proiect poate cuprinde sub-proiecte care, la rândul lor, să conțină toate etapele unui proiect).

Fiecare etapă a unui proiect va avea un element de început, un proces de evoluție și un rezultat. În general, rezultatul unei etape va fi elementul de legătură și respectiv de început pentru etapa următoare. Se recomandă ca între etapele proiectului să fie prevăzute activități de evaluare a etapei precedente, înainte de a trece la faza următoare.

Astfel, de exemplu, pentru etapele ciclului de viață a proiectului din figura de mai jos, rezultatul primei etape (inițierea) va fi un document de inițiere a proiectului, care va deveni punctul de pornire pentru etapa de planificare. Pe baza rezultatului etapei de planificare (planul proiectului) se va realiza implementarea

proiectului, rezultatele etapei de implementare devenind obiectul activităților de finalizare (respectiv evaluare).

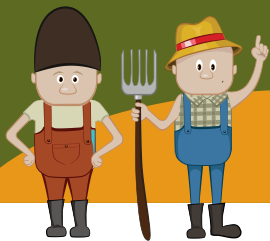
ACEST CICLU DE VIAȚĂ A PROIECTULUI ARATĂ CĂ:

- fiecare etapă a proiectului va avea criterii clare prin care sunt luate deciziile și criterii de evaluare a calității;
- etapele ce formează ciclul sunt legate unele de altele, astfel încât fiecare etapă trebuie întâi să se sfârșească pentru a permite etapei următoare să înceapă.
- finalizarea unei etape a proiectului este, în general, marcată de o analiză atât a rezultatelor-cheie, cât și a performanței proiectului, cu scopul de:
 - a determina dacă proiectul poate să treacă la faza următoare, și
 - a detecta și corecta erorile identificate (implicând costuri cât mai reduse).

1. INIȚIEREA

Această etapă acoperă identificarea problemelor ce vor fi abordate și analiza modului în care această abordare va fi făcută. Etapa de inițiere poate cuprinde, în funcție de tipul proiectului, anumite activități specifice:

- stabilirea obiectivelor proiectului;
- analiza situației existente și identificarea necesităților;
- prioritizarea necesităților și luarea unei decizii în privința priorităților cărora li se va adresa proiectul;
- definirea ideii principale a proiectului;
- consultarea cu potențialii beneficiari ai proiectului;
- formarea echipei de inițiere a proiectului (cea care va defini proiectul și îl va “schița”).

2. PLANIFICAREA

Etapă de planificare este cea în care proiectul este definit mai clar, în care se hotărăște cine ce face, cu ce resurse, care vor fi activitățile și sarcinile din cadrul proiectului. Ea poate conține:

- identificarea resurselor necesare (umane, financiare, de timp, materiale) și a resurselor disponibile;
- stabilirea echipei proiectului, a bugetului, a duratei proiectului;
- stabilirea activităților;
- stabilirea metodelor de monitorizare, evaluare și de raportare;
- distribuirea sarcinilor pentru membrii echipei;
- stabilirea formei finale a planului de proiect.

3. IMPLEMENTAREA

Această etapă corespunde realizării efective a proiectului, atingerii obiectivelor propuse și obținerii rezultatelor dorite (în măsura în care acest lucru este posibil). Etapa de implementare presupune:

- mobilizarea resurselor (umane, materiale, financiare) pentru fiecare activitate;
- administrarea propriu-zisă a proiectului;
- monitorizarea și evaluarea permanentă a activităților proiectului;
- identificarea problemelor apărute pe parcursul proiectului;
- identificarea soluțiilor necesare pentru contracararea problemelor (managementul riscului);
- re-planificarea activităților - dacă este necesar (controlul schimbărilor).

4. FINALIZAREA

Finalizarea proiectului include câteva activități importante:

- evaluarea atingerii obiectivelor propuse;
- identificarea necesităților pentru eventuale proiecte viitoare;
- identificarea experiențelor pozitive/oportunităților ce ar putea fi folosite pentru dezvoltarea de alte proiecte.

ÎN CE ORDINE ABORDĂM LUCRURILE?

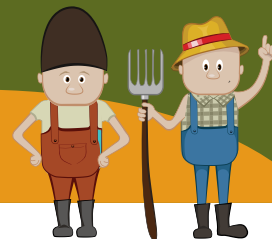
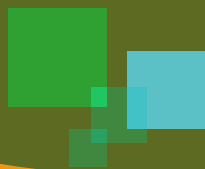
Orice proiect trebuie să plece de la existența unei necesități. Altfel spus, elaborarea unui plan de proiect și a unei propuneri de finanțare trebuie să înceapă numai după identificarea unei probleme. Indiferent dacă pentru derularea unui proiect urmează să adresăm cuiva o cerere de finanțare sau nu, inițiatorii proiectului trebuie să clarifice, mai întâi, o serie de aspecte și anume:

- Care este scopul proiectului? Dorim să rezolvăm problema respectivă sau doar să o ameliorăm până într-un anumit stadiu?
- Care sunt obiectivele proiectului pe care le urmărim în efortul de atingere a scopului?
- Cum urmează să atingem aceste obiective?
- Cum urmează să ne dăm seama că vom fi atins obiectivele?
- Care este bugetul proiectului?

Abia după ce aceste lucruri sunt clarificate în cadrul organizației, urmează identificarea finanțatorului/finanțatorilor cărui/cărora urmează să se trimită o propunere de finanțare pentru susținerea proiectului respectiv. Această cronologie este impusă de faptul că, așa cum se va vedea în capitolele care urmează, fiecare finanțator impune o serie de condiții în care acordă finanțare și nu putem ști dacă respectăm sau nu aceste condiții înainte de a face clarificările menționate mai sus.

În urma identificării finanțatorului cărui ne adresăm, urmează să elaborăm propunerea de finanțare în funcție de metodologia impusă de acesta.

ANALIZA STADIULUI ACTUAL

Evaluarea situației, analiza problemei nu este o activitate individuală, astfel cum aproape nicio activitate de management de proiect nu este activitate individuală. Merită, deci, să-i coopătam în proces pe acei colegi, care sunt interesați deasemenea de activitatea de dezvoltare, respectiv, dacă știm deja, cui se adresează proiectul, merită să invităm participanți și din grupul țintă. Prin acest procedeu se face analiza scopului fundamental al proiectului, astfel se poate forma o opinie comună în ce privește problemele de rezolvat și rezolvarea lor. În prima parte, prin analiza situației, identificăm problemele de rezolvat. În cursul procesului, unificăm problemele sesizate de diferiți parteneri într-o mulțime formată din probleme conexe, identificate împreună.

Nu există problemă care să nu fie parte a unui lanț cauză-efect. Dacă nu am identificat corect problema, nici rezolvarea nu va fi cea corectă. De aceea este importantă descrierea concretă, la obiect a problemei, evitându-se formulările generale. Este posibil ca în etapa de planificare a proiectului să fie necesare mai multe analize ale problemei, ca analiza să fie în final corectă.

IDENTIFICAREA PROBLEMEI

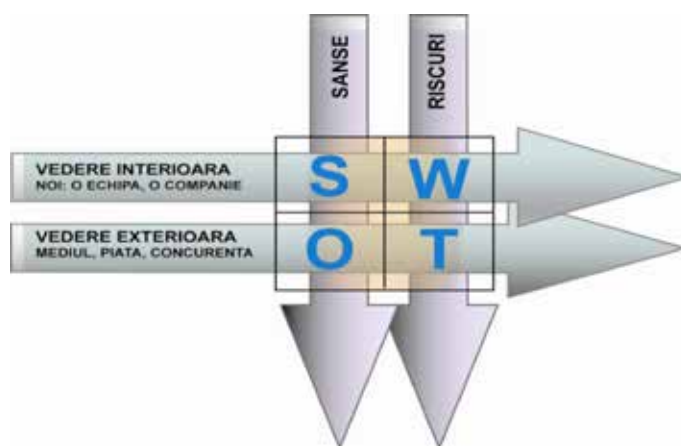
Enunțul “problemei” trebuie să descrie o situație sau un complex de situații care afectează anumiți oameni, anumite grupuri, la un moment dat, într-un anumit loc. În procesul de identificare a problemei trebuie să fie clar că nu se bazează numai pe impresii. Acest lucru poate fi realizat decât în măsura în care *existența problemei respective este susținută de date foarte concrete, de rezultatele unor studii/cercetări, de opinii ale unor specialiști în domeniul la care face referire problema.*

Pentru a putea face obiectul unui proiect, și încă al unuia cu șanse de a fi finanțat, problema trebuie să prezinte câteva caracteristici și anume:

- Să fie urgentă.
- La justificarea proiectului/ problemei să afecteze un număr semnificativ de mare de cetățeni.
- (vezi paragraful de la ÎN CE ORDINE ABORDĂM LUCRURILE?) Să se refere într-adevăr la nevoile oamenilor, nu la nevoia organizației de a face rost de fonduri de la un finanțator despre care a auzit că a deschis o linie de finanțare.
- Să fie rezolvabilă.

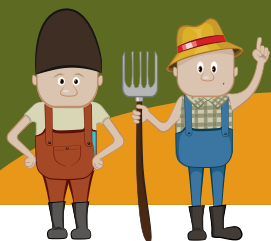
METODE DE ANALIZĂ A SITUAȚIEI - ANALIZA SWOT

Esența metodei rezultă practic din denumirea ei, care este o combinație de litere, acestea fiind literele de început ale următoarelor cuvinte englezești: Strengths (forțe, puncte forte), Weaknesses (slăbiciuni, puncte slabe), Opportunities (oportunități) și Threats (amenințări). Deci, analiza SWOT ne-o imaginăm sub forma unui tabel cu patru compartimente, fiecare compartiment este exponentul unui domeniu. Interpretarea se face în mai multe moduri: Punctele forte și Punctele slabe sunt factori interni, aceasta însemnând că din punctul de vedere al celui care realizează analiza, este o caracteristică internă, un lucru pozitiv, un beneficiu, o lipsă, o problemă care este cauzată de realizator/beneficiar. Oportunitățile și Amenințările sunt factori externi, independenți de realizator/beneficiar, de care poate profita organizația (oportunități) sau dimpotrivă, care pot împiedica atingerea obiectivelor (amenințări). Este foarte important să înțelegem Oportunitățile, aceasta este cea mai mare problemă a majorității realizatorilor de analize SWOT: în această analiză nu este considerată Oportunitate un lucru pe care îl poate face realizatorul, deci pentru care există posibilitate. De exemplu, nu este o oportunitate în acest caz posibilitatea de a organiza team building. Faptul că există organizații, care sunt specializate în organizarea de team building-uri pentru firme, este o oportunitate, pentru că este un element pozitiv independent de noi, pe care-l putem exploata, de care putem profita.

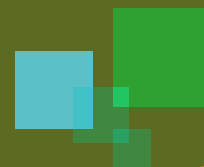
ARBORELE PROBLEMEI

Arborele problemei” este un instrument util în activitatea de identificare și documentare a problemei, dar și pentru cea de definire a scopului, obiectivelor, rezultatelor așteptate. Această

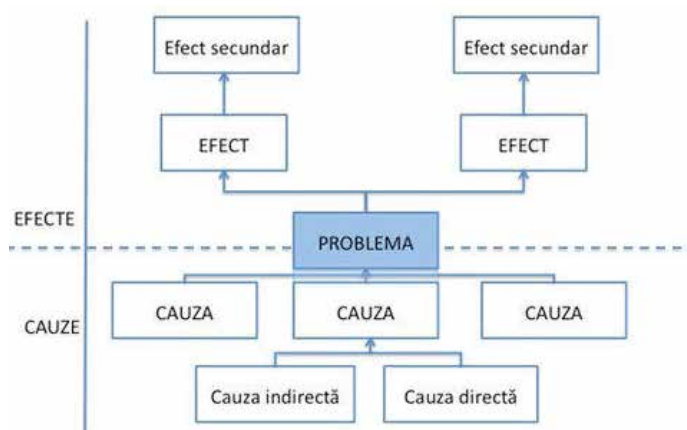
FINANȚARE

Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

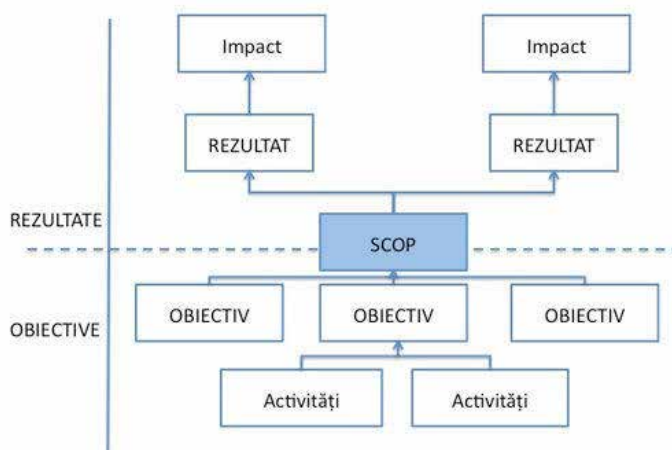
metodă are la bază ideea că orice problemă este cauzată de existența și acțiunea a o serie de factori și că, la rândul ei, reprezintă o cauză pentru alte probleme. Metoda presupune o serie de pași, în următoarea ordine:

1. enunțarea unor (cât mai multor) probleme existente la un moment dat în domeniul de care se ocupă organizația;
2. identificarea legăturilor de cauzalitate între problemele identificate și dispunerea problemelor în ordinea dată de aceste legături;
3. alegerea problemei care, din punctul de vedere al organizației, este abordabilă (rezolvabilă) și care, odată rezolvată, poate determina o serie de rezultate importante pentru grupul de beneficiari;
4. considerarea problemelor care concură la existența problemei alese ca fiind cauze și a celor care derivă din problema respectivă ca fiind efectele acestora și stabilirea obiectivelor pornind de la cauze și a rezultatelor așteptate pornind de la efecte.

ARBORELE OBIECTIVELOR

În cadrul analizei problemelor, am identificat și am sistematizat logic problemele de care dorim să ne ocupăm. Obiectivul nu este o activitate, ci descrierea unei stări de viitor. Să evităm descrierea obiectivelor în forma unor activități! La descrierea activităților, folosim verbe ca: îmbunătățirea, reducerea, construcția etc. La definirea obiectivelor folosim verbe care descriu starea dorită: s-a îmbunătățit, s-a redus, s-a construit. La descrierea obiectivului, în multe situații, convertim pur și simplu descrierea problemei, imaginându-ne noua situație.

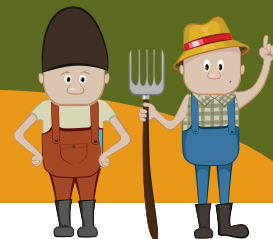

STRUCTURA UNEI CERERI DE FINANȚARE

Un curs despre finanțări și management de proiect nu poate aborda modelele de întocmire a propunerilor de finanțare impuse de toți finanțatorii care acționează pe piața românească. De aceea, încercăm să prezentăm un model care să constituie o "medie" a ceea ce există în momentul de față pe piața românească și care poate fi folosit și atunci când avem de a face cu un finanțator care nu ne impune un anumit format. Conform modelului de care pomeneam mai sus, o propunere de finanțare trebuie să cuprindă următoarele elemente:

1. Scrisoarea de însoțire
2. Pagina de titlu
3. Rezumatul proiectului

4. Introducerea
5. Problema (justificarea problemei)
6. Scopul proiectului
7. Grup țintă/beneficiari
8. Obiectivele proiectului
9. Activitățile
10. Planul de evaluare
11. Rezultatele așteptate
12. Sustenabilitatea / finanțările ulterioare
13. Bugetul
14. Anexe

ELEMENTELE ESENȚIALE ALE PLANULUI DE PROIECT

Așa cum s-a arătat în partea introductivă, odată problema identificată, trebuie stabilite o serie de elemente esențiale pentru proiect, numai după acest pas putându-se căuta finanțatorul potrivit. **Acestea sunt: scopul proiectului, beneficiarii, obiectivele, planul de evaluare și bugetul.**

SCOPUL PROIECTULUI

Scopul reprezintă rezultatul final pe care îl urmărim. Vis-à-vis de problemă, scopul este stadiul la care dorim să ajungă problema ca urmare a derulării proiectului. Acest “stadiu” poate să însemne rezolvarea problemei sau doar ameliorarea ei într-o măsură pe care ne-o propunem.

Atunci când enunțăm scopul unui proiect, trebuie să avem grijă:

- să fie scurt și clar;
- să nu fie format din mai mult de o propoziție; în cazul în care există două sau mai multe propoziții despărțite prin virgule sau conjuncția “și” înseamnă că avem, de fapt, mai multe scopuri;
- să nu existe un “prin” urmat de explicații cu privire la modul în care urmează a fi atins scopul, căci acest lucru urmează a fi arătat în cadrul altor componente ale planului de proiect.

BENEFICIARI. GRUPUL ȚINTĂ

Finanțatorul, oricare ar fi el, *preferă să finanțeze oameni* și nu idei, proiecte sau instituții. Se uită să vadă cine va beneficia de faptul că el oferă organizației, respectiv proiectului organizației, o sumă de bani pe care o solicită. Beneficiarii pot fi: direcți (*cei care beneficiază direct și în timpul derulării proiectului organizației*) sau indirecti (*cei care beneficiază de rezultatele finale ale proiectului prin intermediul beneficiarilor direcți*).

Exemple: Cursul de recalificare al șomerilor din orașul X a instruit 45 de șomeri în meseriile de operator calculatoare, secretariat, tâmplărie și asistent medical. Beneficiari direcți: cei 45 de șomeri instruiți - au o nouă meserie, membrii organizației implicați în proiect - au acumulat experiență în domeniu. Beneficiari indirecti: familiile șomerilor, patronii, oficiile de calcul, personalul spitalicesc, bolnavii ce vor fi îngrijiți mai atent, ceilalți șomeri (al căror număr a scăzut, deci șansa de a obține un loc de muncă în vechile profesii a crescut).

În cadrul proiectelor finanțate prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane (POSDRU) Grupul țintă este egal cu beneficiarii direcți ai proiectului.

OBIECTIVELE PROIECTULUI

Obiectivele mai pot fi văzute ca fiind “rezultate parțiale” sau rezultate concrete care trebuie atinse pe parcursul proiectului. Imaginându-ne prăpastia care există între situația în care ne aflăm înainte ca proiectul să înceapă și situația pe care o dorim în final (ca în imaginea de mai jos), obiectivele reprezintă elementele cu care construim puntea peste prăpastie.

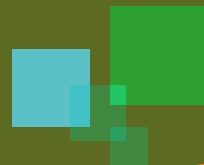
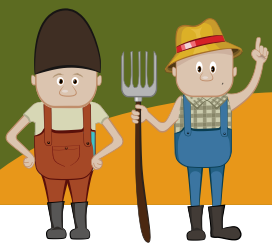

De foarte multe ori se confundă obiectivele cu activitățile. Trebuie să ținem cont de faptul că, în timp ce un obiectiv reprezintă un punct în care dorim să ajungem, activitățile reprezintă modul în care ajungem în acel punct.

Un obiectiv trebuie să aibă anumite caracteristici. Acestea pot fi ținute minte foarte ușor cu ajutorul cuvântului englezesc “SMART” (istet), format din inițialele lor, în limba engleză, după cum urmează:

- **Specific:** obiectivul trebuie să fie specific scopului, ceea ce înseamnă că nu are rost să ne propunem atingerea unui obiectiv care nu ne conduce către atingerea scopului;
- **Măsurabil:** obiectivul trebuie să fie astfel formulat, încât la sfârșitul proiectului să ne putem da seama dacă îl vom fi atins sau nu;
- **Ușor de atins:** obiectivul trebuie să poată fi atins;
- **Realist:** obiectivul trebuie să fie realist din partea organizației să-și propună obiectivul respectiv;
- **Încadrat în timp:** obiectivul trebuie să se poată indica data la care urmează să fie atins proiectul, cu precizie.

SMART	
În engleză	În română
SPECIFIC	Specific
MEASURABLE	Măsurabil
ACHIEVABLE	Ușor de atins, tangibil, realizabil
REALISTIC	Realist
TIMEBOUNDED	Încadrat în timp

TEHNICA DE SCRIERE A OBIECTIVELOR ÎN ȘAPTE PAȘI

1. Determinarea rezultatelor. Rezultatele sunt locurile cheie în care ne uităm pentru a vedea schimbările sau îmbunătățirile produse de proiect pentru populația țintă.
2. Determinarea indicatorilor de performanță. Indicatorii sunt modul în care sunt măsurate performanțele obținute în atingerea rezultatelor. Ne ajută să vedem cât de aproape suntem de rezultate.
3. Determinarea standardelor de performanță. Ne arată care ar trebui să fie valoarea indicatorilor de performanță pentru a fi siguri că am atins rezultatul.
4. Determinarea timpului necesar. Adică intervalul de timp în care ne propunem să atingem standardul de performanță maxim. Este bine să indicăm timpul relativ la data de începere a proiectului.
5. Determinarea costurilor necesare. Adică a banilor necesari pentru realizarea obiectivului respectiv. Acest pas va fi reluat în secțiunea de concepere a bugetului.
6. Scrierea obiectivelor. În acest pas sunt combinate informațiile generate în pașii făcuți până acum. O rețetă generală pentru un obiectiv ar putea fi: Să (un verb de acțiune și o stare care să reflecte indicatorul de performanță) al (grup țintă) până la (standard de performanță) într-un timp de (perioadă de timp) cu un cost total nu mai mare de (costul

estimativ). Exemplu: Să crească gradul de integrare în muncă al șomerilor din București cu 30% față de numărul actual în șase luni cu un cost total de aproximativ 20.000.000 lei.

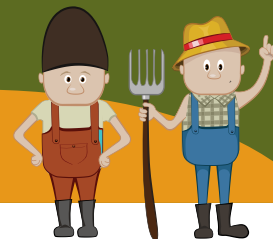
7. Evaluarea obiectivului. Revizuirea obiectivului și obținerea răspunsului la o întrebare de genul : “Reflectă obiectivul respectiv “cantitatea” de schimbare pe care o dorim în cadrul rezultatului vizat ? Dacă da, ai un obiectiv realist. Dacă nu, probabil că indicatorii de performanță sunt aleși greșit sau standardele de performanță sunt prea mici.

ACTIVITĂȚILE DIN CADRUL PROIECTULUI

Așa cum spuneam mai sus, activitățile reprezintă mijloacele de atingere a obiectivelor. Activitățile se elaborează pentru fiecare obiectiv în parte. Pentru a face acest lucru, referitor la fiecare obiectiv, trebuie să ne răspundem la următoarele întrebări:

1. Ce anume avem de făcut pentru atingerea obiectivului? (Răspunsul la această întrebare îl constituie activitățile ce trebuie întreprinse.)
2. Ce sarcini trebuie îndeplinite în cadrul fiecărei activități? (Răspunsul ne ajută să evaluăm resursele de care avem nevoie, inclusiv cele umane.)
3. Care sunt datele de începere și terminare a sarcinilor? (Răspunsul la această întrebare ne ajută să determinăm secvențele în timp.)

PLANUL DE EVALUARE

Evaluarea reprezintă emiterea de judecăți privind progresul înregistrat pe calea atingerii obiectivelor propuse. Evaluarea se face neapărat la sfârșitul proiectului, dar este deosebit de util ca pe parcursul lui să aibă loc evaluări parțiale. Asociat termenului “evaluare” întâlnim mai întotdeauna pe cel de “monitorizare”.

Monitorizarea reprezintă procesul de culegere sistematică de date cu referire la mersul proiectului și analizarea acestora.

Spre deosebire de evaluare care reprezintă analiza a ceea ce s-a întâmplat, monitorizarea presupune analizarea a ceea ce se întâmplă. Așadar putem considera că monitorizarea are două funcții: una care se referă la menținerea proiectului în parametri stabiliți în cadrul planului de proiect (prin “*analizarea a ceea ce se întâmplă în timp ce se întâmplă*”) și alta care constă în asigurarea informațiilor necesare procesului de evaluare (“*culegerea sistematică de date*”).

EVALUARE EFICIENTĂ

O evaluare este eficientă numai dacă:

- obiectivele proiectului sunt “SMART”;
- monitorizarea se face pe parcursul întregului proiect, informațiile fiind culese și prelucrate cu grijă;
- cei care fac evaluarea doresc să fie critici cu activitatea lor și a organizației (evaluarea nu are niciun sens să fie făcută dacă oamenii nu sunt capabili să admită că pot greși);
- membrii echipei de proiect doresc să pună în aplicare schimbările reieșite a fi necesare ca urmare a evaluării.

Evaluarea finală presupune și o măsurare a succesului proiectului. Elementele urmărite în măsurarea succesului sunt următoarele:

- Încheierea proiectului în intervalul de timp alocat.
- Încheierea proiectului în limitele costului prevăzut de buget.
- Încheierea proiectului la nivelul de performanță stabilit în etapa de planificare.
- Încheierea proiectului cu schimbări minime sau aprobate de toate părțile implicate.
- Încheierea proiectului fără a perturba celelalte activități ale organizației.
- Încheierea proiectului cu un sentiment de realizare al membrilor echipei.
- Acceptarea proiectului de către beneficiar.

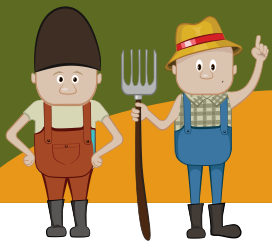

Așadar, pentru elaborarea unui plan de evaluare, trebuie stabilite câteva aspecte și anume:

- Ce anume vom evalua?
- Ce criterii vom folosi pentru a evalua ceea ce am stabilit că vom evalua?
- Cum anume urmează să culegem informațiile pe care le vom folosi în procesul de evaluare?

Referitor la acest din urmă aspect, trebuie avut în vedere că informațiile folosite în evaluare pot fi cantitative și calitative. Dacă în privința celor cantitative, modalitățile de a fi culese sunt mai lesne de identificat, lucrurile se complică, într-o oarecare măsură, atunci când se pune problema de a aduna informații calitative. În general, pentru a face acest lucru, organizațiile neguvernamentale au la îndemână următoarele mijloace:

- observația (cu atât mai valoroasă cu cât persoana care o efectuează este mai obiectivă);
- culegerea opiniilor beneficiarilor proiectului prin:
- interviuri;

FINANȚARE

Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

- chestionare;
- sondaje de opinie;
- solicitarea opiniilor unor specialiști în domeniul la care se referă proiectul;
- monitorizarea relatărilor din presă, cu privire la activitățile din cadrul proiectului.

BUGETUL

Bugetul unui proiect reprezintă un “tablou” în care sunt reprezentate costurile necesare derulării activităților din cadrul proiectului și, deopotrivă, veniturile estimate, necesare pentru acoperirea costurilor respective. Cu alte cuvinte, bugetul se compune din două părți: bugetul de cheltuieli și bugetul de venituri.

În această etapă (a elaborării elementelor esențiale ale planului de proiect) trebuie stabilit bugetul de cheltuieli. Abia în urma cercetării pieței finanțatorilor (subiect tratat într-unul din capitolele care urmează) și stabilirea potențialilor finanțatori ai proiectului, se poate realiza și bugetul de venituri care împreună cu cel de cheltuieli, trebuie trimis finanțatorului / finanțatorilor cărora / căroră dorim să ne adresăm. Bugetul de cheltuieli poate fi privit ca fiind transpunerea activităților din cadrul proiectului în cifre. Dacă luăm drept valabilă această afirmație, trebuie să ne fie evident faptul că, pentru întocmirea bugetului de cheltuieli trebuie să plecăm de la estimarea resurselor necesare derulării fiecărei activități în parte, în această operațiune trebuind să cuprindem și activitățile din procesul de evaluare.

CATEGORII DE CHELTUIELI ÎN CADRUL BUGETULUI

În general, toate categoriile de cheltuieli ce trebuie acoperite de către organizațiile neguvernamentale în cadrul proiectelor pot fi împărțite în două grupe: cheltuieli directe și cheltuieli indirecte.

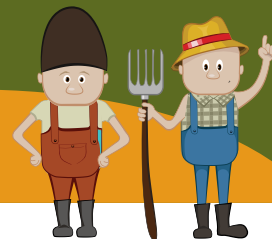
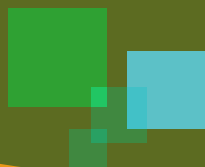
CHELTUIELILE DIRECTE POT FI URMĂTOARELE:

- salariile personalului care lucrează pentru proiectul respectiv;
- cheltuielile cu publicațiile ce se tipăresc în cadrul proiectului;
- cheltuielile de deplasare (transport, cazare, diurnă);
- cheltuielile cu echipamentul și consumabilele (pentru achiziționare sau utilizare);
- **închirierea de spații necesare derulării unor activități din cadrul proiectului;**
- cheltuieli cu comunicațiile (telefon, poștă).

CHELTUIELILE INDIRECTE POT FI:

- salariile personalului administrativ sau procente din acesta (este vorba de persoanele care nu lucrează nemijlocit în cadrul proiectului, dar care, prin munca depusă contribuie, în mod indirect, la bunul mers al proiectului: directorul executiv, contabilul, secretara, șoferul, etc.);
- chiria sediului în care organizația își desfășoară activitatea sau un procent din aceasta;
- **întreținerea;**
- comisioanele bancare.

MODUL DE ÎNTOCMIRE A BUGETULUI DE CHELTUIELI

Așa cum s-a menționat mai înainte, bugetul cuprinde două tipuri de cheltuieli: unele directe și unele indirecte. Ținând cont

de acest lucru, este de recomandat a se începe elaborarea bugetului de cheltuieli cu cheltuielile directe, folosindu-se formularul de mai jos:

Activități Cat. de cheltuieli	Activitate 1	Activitate 2	Activitate 3		Cheltuieli nefalcate pe activități (salariu coord. de proiect)	Total
Salarii - onorarii						
Echipament						
Consumabile						
Chelt. de deplasare transport cazare diurnă						
Publicații						
Chirie săli						
Telefon						
Etc....						
Total						

Utilizând formularul de mai sus, putem construi bugetul estimând, pentru fiecare activitate în parte, sumele aferente fiecărei categorii de cheltuieli. Astfel, vom obține pe ultima linie a tabelului, totalul de cheltuieli pentru fiecare activitate în parte, iar pe ultima coloană din dreapta, totalul pentru fiecare categorie de cheltuieli. În căsuța din dreapta-jos se obține totalul de cheltuieli directe ale proiectului care, bineînțeles, trebuie să fie același, fie că este calculat totalizând sumele aflate pe ultima linie a tabelului, fie că este obținând făcând totalul sumelor aflate pe ultima coloană din dreapta.

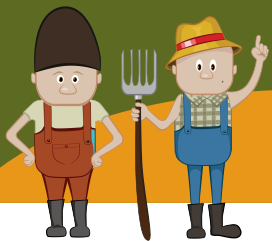
Există o categorie de cheltuieli, mai precis salariile unora dintre

angajați (cum ar fi coordonatorul de proiect) care nu pot fi defalcate pe activități. De aceea, trebuie prevăzută o coloană separată pentru aceste cheltuieli. Sumele aferente trebuie prevăzute în coloana respectivă, în dreptul categoriei de cheltuieli "salarii". Astfel, făcând suma pe orizontală, se obține totalul cheltuielilor cu salariile și onorariile, cuprinzând atât salariile care pot fi defalcate pe activități, cât și salariile care nu pot fi defalcate. După stabilirea bugetului de cheltuieli directe, urmează să se adauge cheltuielile indirecte (vezi categoriile enunțate mai sus), care trebuie să fie estimate în funcție de ponderea pe care o deține proiectul respectiv în întreaga activitate a organizației.

POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ ȘI RURALUL ROMÂNESC

Politica Agricolă Comună este unul dintre cele mai puternic reglementate domenii. Există aproape 6000 de acte ale instituțiilor europene care reglementează direct sau indirect PAC. Baza juridică a PAC este dată de dispozițiile art.32- 38 din Tratatul de la Roma. Conform acestor norme legale, Politica Agricolă Comună are ca scop menținerea și dezvoltarea unui sistem agricol modern, care să asigure un nivel de viață echitabil populației rurale și o aprovizionare la prețuri rezonabile a consumatorilor, cu garantarea liberei circulații a mărfurilor pe teritoriul Comunității Europene.

Instrumentele esențiale ale PAC constau în politica piețelor și a prețurilor, bazată pe organizarea comună de piață, reglementarea producției și comercializării produselor agricole, politica socio - structurală, care coordonează procesul de ajustare a structurilor agricole și politica de comerț exterior și armonizare a legislației.

PRINCIPIILE PAC

PRINCIPIILE PAC SUNT:

- “Principiul pieței unice” – produsele agricole circulă liber pe piața unică (prețuri comune, politică comercială comună) ,
- “Principiul preferinței comunitare” – produsele agricole origine din UE sunt favorizate ,
- “Principiul solidarității financiare” – finanțarea PAC din bugetul comun (costurile finanțării PAC suportate de toate statele membre).

Cei doi piloni care au stat la baza Politicii Agricole Comune până în anul 2006 au fost:

Pilonul I - *Organizațiile Comune de Piață* ce reglementează politica

- prețurilor, sistemele de intervenție, ajutoarele financiare (plăți directe, restituții la export, etc.) , cotele de producție și cantitățile maxim garantate, plafoane naționale, suprafețe de referință) și protecția vamală.

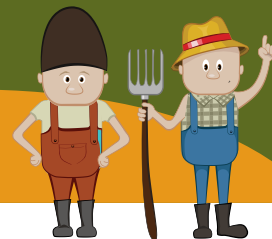
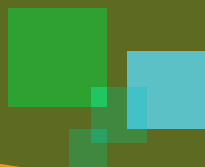
Pilonul II - *Dezvoltarea rurală* stabilită prin Agenda 2000, împreună cu măsuri însoțitoare și măsuri pentru modernizarea și diversificarea exploatațiilor agricole.

REFORMAREA POLITICII AGRICOLE COMUNE

Politica Agricolă Comună a fost și este criticată atât de consumatori europeni care trebuie să suporte, prin prețurile mari practice la produsele agricole, ajutoarele financiare acordate agricultorilor, cât și de partenerii din cadrul Organizației Mondiale a Comerțului.

Reprezentanții țărilor net contribuitoare la bugetul Uniunii Europene sunt de asemenea nemulțumiți de politica protecționistă practică în domeniul agricol. Din acest motiv Politică Agricolă Comună a fost supusă mai multor reforme. La data de 22 ianuarie 2003, Comisia Europeană a propus un nou pachet de măsuri pentru revizuirea PAC pe termen mediu, care urmează să fie aplicate începând cu anul 2007, după adoptarea cadrului bugetar pentru perioada 2007- 2013 și care vizează: decuplarea - introducerea unui singur ajutor pe fermă, independent de producție, condiționarea acordării ajutoarelor de respectare a mediului, a condițiilor de securitate alimentară, sănătate și menținerea fermei în condiții bune, o politică de dezvoltare rurală mai puternică, cu sprijin financiar îmbunătățit, noi măsuri

de creștere a calității produselor și bunăstării animalelor și sprijinirea fermierilor pentru a se alinia la standardele comunitare, reducerea plăților directe (degresivitatea) pentru fermele mari cu scopul de a genera fonduri suplimentare pentru dezvoltarea rurală.

NEGOCIERILE ROMÂNIEI DE ADERARE LA U.E. - CAPITOLUL 7 - AGRICULTURA -

Negocierile la Capitolul 7 –Agricultură au fost deschise în cadrul Conferinței de Aderare la 1 octombrie 2002, în privința aspectelor referitoare la sectoarele sanitar - veterinar și fitosanitar și în cadrul Conferinței de Aderare din 20 decembrie 2002 pentru măsurile orizontale, organizațiile comune de piață, dezvoltarea rurală și silvicultură. Negocierile pentru acest capitol au fost închise provizoriu la data de 4 iunie 2004.

SOLICITĂRILE ROMÂNIEI

România a acceptat *acquis-ul* în vigoare la data de 1 aprilie 2004 și a solicitat 6 perioade de tranziție, după cum urmează:

- 3 ani, până la 31.12.2009 - modernizarea, retehnologizarea unităților de tăiere și alinierea la cerințele europene unităților de procesare a cărnii (26 unități);
- 3 ani, până la 31.12.2009 - modernizarea și retehnologizarea unităților de procesare a laptelui (28 unități), precum și pentru organizarea centrelor de colectare și a celor de standardizare lapte;
- 3 ani, până la 31.12.2009 - modernizarea și retehnologizarea unităților de procesare a cărnii de pasăre (2 unități);
- 3 ani, până la 31.12.2009 - conformarea la cerințele comunitare a fermelor de animale de lapte și la calitatea laptelui crud obținut;
- 8 ani, până la 31.12.2014 - defrișarea suprafețelor de 30.000 ha ocupate cu hibrizi interziși și replantarea acestora cu soiuri din specia *Vitis vinifera*, cu recunoașterea dreptului de replantare;

- 3 ani, până la data de 31.12.2009 - utilizarea produselor de protecție a plantelor omologate în prezent în România și care conțin următoarele substanțe active incluse în Anexa I a Directivei 91/414/CEE: 2,4 D (2 ani, până la 31.12.2008), cupru (sub forma de sulfat, oxiclurură sau hidroxid), sulf, acetoclor, dimetoat.

LEGISLAȚIE ADOPTATĂ

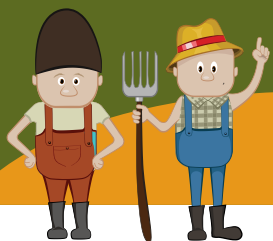
Legislația adoptată cu privire la organizarea fermelor permite atât fermierilor cât și procesatorilor să se organizeze pentru a juca un rol în gestiunea organizării comune de piață, atât în cadrul organizării și funcționării pieței agricole a produselor alimentare, a exploatațiilor agricole, a producției, a controlului de calitate, a marketingului și utilizării semințelor și a materialului săditor, cât și la înregistrarea varietăților de plante:

- Legea nr. 166/2002 privind exploatațiile agricole;
- Legea nr. 73/2002 privind organizarea și funcționarea piețelor produselor agricole și alimentare în România;
- Legea nr. 72/2002 a zootehniei;
- Legea nr. 236/2003 privind organizarea pieței tutunului brut în România;
- Legea nr. 244/2002 privind via și vinul în sistemul organizării comune a pieței vitivinicole;
- Legea nr. 348 a Pomiculturii;
- Legea nr. 312/2003 privind producerea și valorificarea legumelor de câmp;
- Legea nr. 266/2002 privind producerea, prelucrarea, controlul și certificarea calității, comercializarea semințelor și a materialului săditor.

SECTORUL SANITAR - VETERINAR

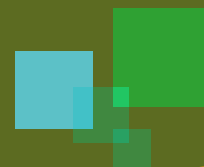
În ceea ce privește sectorul sanitar-veterinar, pentru care armonizarea este aproape integrală, au fost elaborate norme sanitar-veterinare, aprobate prin ordine ale ministrului

FINANȚARE

Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

agriculturii, alimentației și pădurilor, referitoare la activitatea în domeniul protecției animalelor, al bunelor practici de laborator, al identificării animalelor, al certificării animalelor vii și a produselor de origine animală, al măsurilor de supraveghere, profilaxie și combatere pentru unele boli transmisibile etc.

În vederea unei activități mai eficiente în domeniul sănătății publice și a securității alimentare, a fost creată, în ianuarie 2002, Agenția Națională Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor și a fost adoptată OUG nr. 2004/42 privind organizarea activității veterinare. Important de menționat este faptul că perioadele de tranziție pentru carne și lapte au fost date pentru îmbunătățirea și alinierea la standardele europene a fluxurilor tehnologice și nu pentru igienă, pentru care toleranța este zero.

REZULTATELE NEGOCIERII

La toate speciile de animale pentru care UE acorda subvenții, peste 80% s-a obținut din ce s-a solicitat și chiar 100% (pentru vaci care alăptează și pentru viței pentru sacrificare).

Pentru viță de vie, România a obținut atât o perioadă de tranziție de 8 ani după aderare pentru înlocuirea viilor hibride interzise cu vii nobile, cât și o recunoaștere a suprafeței actuale plantate cu vie (doar 30.000 de ha hibrizi interziși care trebuie înlocuiți, din 130.000 ha, cât se estimase inițial). Micii fermieri vor putea produce în continuare pentru consum propriu,

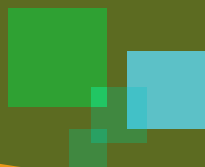
zabărul și căpșunica, deoarece viile hibride plantate pe suprafețe mai mici de 0,1 ha nu trebuie înlocuite.

În ceea ce privește zahărul, negocierile au fost extrem de dure, având în vedere producția scăzută obținută de România în anii trecuți (producția medie din perioada 1998 – 2002 fiind de 99.000 tone, cu 55.000 tone în 2000) și a faptului că România este țara net importatoare de zahăr. Totuși, s-a obținut o cotă totală de zahăr (cota pentru zahărul din sfeclă, plus o cotă de procesare a zahărului din trestie de zahăr), care, împreună cu ce s-a obținut la izoglucoză, acoperă integral consumul intern real al României. Această cotă este de peste 4 ori mai mare decât cea vehiculată în presă ca fiind propunerea Comisiei Europene. În acest domeniu s-au obținut cele mai bune rezultate dintre statele candidate net importatoare.

Și în domeniul laptelui, negocierile au fost dificile, datorită faptului că numai 40% din laptele produs în perioada de referință în România corespundea parametrilor comunitari de calitate (germeni, celule somatice). Aici, s-a obținut o cotă de peste 3 milioane de tone, dintre care peste 1 milion pentru livrările la unitățile de procesare și aproape 2 milioane de tone pentru vânzări directe la consumatori, precum și o cotă de restructurare (consumul propriu în gospodării) de 188.400 tone.

Producătorii din industria zahărului, cât și a laptelui trebuie să se concentreze acum asupra productivității și competitivității,

altfel riscă să piardă aceste cantități negociate dacă nu produc la doi ani după aderare la nivelul cotelor obținute.

În ceea ce privește suprafața cultivabilă cu cereale, România a obținut o suprafață de bază eligibilă pentru subvenții de 7 milioane de hectare.

În plus, s-au obținut mai multe perioade de tranziție și aranjamente în negocieri pe baza argumentelor furnizate de producătorii care au prezentat planuri de modernizare și viabilizare a acestor unități. Se consideră că unele dintre acestea vor oferi un timp suplimentar producătorilor și procesatorilor din domeniul laptelui, al cărnii etc. pentru îndeplinirea standardelor comunitare.

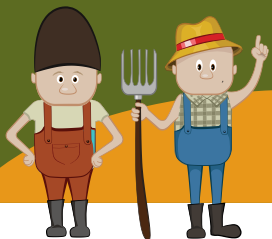
S-a obținut recunoașterea pe piață europeană a mai multor produse de origine, printre care țuica, vinarsul, mai multe tipuri de brânză, lapte, cașcaval, cârnați etc. Cererile pentru înregistrarea acestora mai puteau fi depuse la Uniunea Europeană până la data aderării de 1 ianuarie 2007.

MĂSURILE DE FINANȚARE

România urmează să primească, în perioada 2007-2009, fonduri de la bugetul Uniunii Europene, pentru agricultură, pentru acțiuni structurale și pentru programe comunitare, în valoare de aproximativ 11 miliarde euro în angajamente, din care plăți efective, aproximativ 6 miliarde euro, restul plăților urmând să se facă pe măsura derulării proiectelor, conform regulii n+2 ani. Așadar, în perioada 2007-2009, în România ar putea intra în medie, aproximativ 2 miliarde euro anual, fonduri de la bugetul UE. Trebuie însă să ne pregătim de pe acum pentru a utiliza cât mai eficient aceste fonduri, pentru a beneficia la maximum de statutul de membru UE.

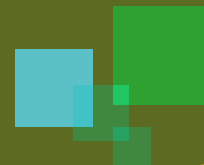
Sumele obținute în negocieri pentru Agricultură se ridică la aproximativ 4,721 miliarde de euro pentru perioada 2007-2009, din care 3,921 miliarde euro sunt alocați pentru mecanismele Politicii Agricole Comune și de dezvoltare rurală (capitolul Agricultură), iar circa 0,8 miliarde euro se estimează pentru proiecte finanțate din fondurile structurale (FEOGA Orientare). Pentru agricultură se are în vedere, similar celorlalte 10 noi state membre, introducerea graduală a plăților directe, pe o perioadă de 10 ani, pornind de la 25% nivelul plăților directe alocat celor 15 state membre în 2007.

FINANȚARE

Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

Suma propusă pentru plățile directe pentru România în cei trei ani este de 881 milioane euro, cuprinzând alocările financiare pentru produsele sau sectoarele pentru care se stabilesc cote, suprafețe de referință sau plafoane naționale. Aceste sume nu necesită co-finanțare de la bugetul național.

Suma propusă de 732 milioane euro pentru măsurile de piață, care cuprind intervenția pe piață și restituțiile la export, nu necesită co-finanțare. Aceste sume vor fi acordate începând cu anul 2007, proporțional în fiecare an. Intervenția pe piață este instrumentul de stabilizare a prețurilor pe piață prin achiziționare și stocaj public sau privat a produselor, în situațiile în care prețurile la produsele sensibile (cereale, produse lactate, etc.) scad, afectând piața și veniturile fermierilor. Restituțiile la export înseamnă acordarea pentru anumite produse exportate (lapte și produse lactate, carne vită, cereale, fructe și legume, produse din zahăr, produse procesate) a diferenței dintre prețul de export și prețul mondial, având în vedere că Uniunea Europeană produce în general la prețuri mai mari decât cele mondiale.

Suma aferentă dezvoltării rurale reprezintă 2.308 milioane euro angajamente în cei trei ani. Co-finanțarea de la bugetul de stat este 20%. Conform metodologiei de acordare a acestor fonduri, sumele angajate în anul “n” trebuie cheltuite până în anul n+2.

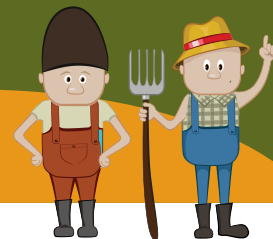
Noua Politică Agricolă Comună, a cărei aplicare începe din 2007, prevede orientarea spre dezvoltare rurală, eliminarea treptată a cotelor de producție (până în 2013), reducerea treptată a plăților directe și transferul către dezvoltare rurală, reducerea subvențiilor și condiționarea acestora de respectarea normelor de siguranță alimentară, mediu și îngrijirea animalelor, etc.

ANGAJAMENTELE ROMÂNIEI ASUMATE ÎN NEGOCIERI

Angajamentele României asumate în negocieri sunt organizarea și funcționarea Agenției de Plăți și Intervenție în Agricultură (APIA), – termen: decembrie 2006, organizarea și funcționarea Sistemului Integrat de Administrare și Control (IACS), realizarea Registrului plantațiilor viticole, respectarea Programului de acțiuni pentru îmbunătățirea calității și salubrității laptelui materie primă, implementarea sistemului de cote pentru lapte, introducerea grilei de clasificare, plata corelată cu această clasificare, organizarea controlului, instruire clasificatori pentru: bovine, ovine, caprine și porcine, identificarea și înregistrarea animalelor, implementarea Planului de Acțiune pentru alinierea la sistemul de control al Comunității privind controalele la frontieră, implementarea planurilor de modernizare și respectarea de către unitățile agro-alimentare a exigențelor comunitare în domeniu, implementarea Planului de Acțiune pentru modernizarea laboratoarelor de testare a reziduurilor, implementarea Planului de acțiune pentru controlul contaminanților, implementarea Planului de acțiune pentru finalizarea procesului de acreditare a laboratoarelor și a sistemului de omologare.

PERIOADE DE TRANZIȚIE ȘI ALTE ARANJAMENTE OBTINUTE DE ROMÂNIA

Perioadele de tranziție până în 2009 au fost cerute tocmai pentru a putea oferi fermierilor și procesatorilor suficient timp pentru a se racorda la cerințele UE. Începând cu 2007 fermierii care obțin cota și procesatorii, vor beneficia de sprijin substanțial prin pilonul de dezvoltare rurală, având 3 ani la dispoziție ca să folosească veniturile suplimentare astfel obținute pentru a se conforma cerințelor UE.

ARANJAMENTE OBTINUTE

România a solicitat și a obținut încadrarea în categorii a zonelor viti-vinicol, a solicitat și a obținut drepturi suplimentare de plantare a viței de vie pentru vinuri de calitate cu denumire de origine controlată și struguri de masă, de 1,5% din suprafața totală cultivată cu viță de vie.

România a solicitat și a obținut dreptul de adăugare a zaharozei pentru îmbogățirea musturilor în zahăr în vederea ridicării potențialului alcoolic al vinurilor.

România a solicitat și a obținut recunoașterea și protecția denumirilor de origine și geografice pentru: 13 băuturi spirtoase din prune, respectiv „țuică”, „horincă” și „turt”, 5 băuturi spirtoase din distilat de vin, respectiv „vinars”, 7 tipuri de lapte, 3 tipuri de iaurt, 1 lapte bătut, 4 tipuri de caș, 21 de tipuri de brânză, 26 de tipuri de cașcaval, 8 tipuri de telemea, 1 tip de salam (Sibiu), 1 tip de cârnați (Pleșcoi), 2 tipuri de pâine, 2 tipuri de covrigi, 1 tip de plăcintă, 1 magiun. România a solicitat și a obținut recunoașterea și protecția denumirii de origine pentru băutura spirtoasă „palinca”.

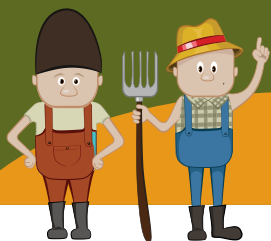
România a solicitat și a obținut derogare de la normele sanitar-veterinare, pentru producerea prin mijloace tradiționale a 58 de tipuri de brânză și produse lactate de vacă, oaie, capră și bivoliță, produse prin tehnologii tradiționale. România a solicitat și a obținut posibilitatea utilizării a 20% din fondurile

destinate dezvoltării rurale pentru suplimentarea plăților directe (top-up). De asemenea, a solicitat și a obținut 3 ani, până la data de 31.12.2009 – pentru utilizarea produselor de protecție a plantelor omologate în prezent în România și care conțin următoarele substanțe active incluse în Anexa I a Directivei 91/414/CEE: sulf, acetoclor, dimetoat și respectiv 2 ani pentru substanța activă 2,4 D, cupru (sub formă de sulfat, oxiclorură sau hidroxid).

REZULTATELE PRINCIPALELOR SOLICITĂRI CU IMPACT FINANCIAR

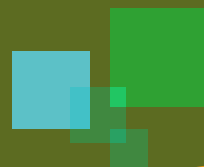
- Suprafața de bază pentru care să beneficieze de schema de plăți directe, 7.012.666 ha ;
- Producția la ha pentru cereale, 2.650 t;
- Primă de abatorizare sau export pentru bovine 1.233.000 cap., din care: 1.148.000 cap. tauri, juncani, vaci și vițeile, 85.000 cap. viței;
- Primă specială pentru vacile care alăptează, 150.000 capete;
- Primă specială pentru bovine masculi pentru îngrășare, 452.000 capete;
- Plăți suplimentare anuale, sub formă de plăți pe cap de animal și plăți pe suprafață, 858.260 €;
- Primă pentru ovine acordată producătorilor de miei grei și miei ușori, 5.880.620 capete;
- Plăți suplimentare ovine, 6.216.782 €;
- Cota de producție de lapte de 3.057.000 t din care 1.093.000 t pentru livrare la fabrici, restul 1.964.000 pentru vânzări

FINANȚARE

Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

- directe + 188.400 t rezervă de restructurare;
- Cotă de zahăr din care: - obținut din sfeclă zahăr-109.164 t, cotă de procesare - 329.636 t (obținut din trestie de zahăr) - izoglucoză 9.981 t;
 - Semințe – ajutoare pentru producție - orez - 100 t - altele – 2.294 t;
 - Hamei 198 ha;
 - Cantitate maxim garantată de tutun brut pentru aplicarea sistemului de prime, cote de producție ajutor specific acordat grupurilor de producători, 12.312 t;
 - Suprafața maxim garantată cultivată cu nuci, eligibilă pentru plăți directe la data de 1 ianuarie 2007, 1645 ha.

FINANȚAREA AGRICULTURII (2007-2013)

În perioada 2007- 2013 UE va aloca României pentru plățile directe suma de 4,721 mld euro, din care 3,921 miliarde de euro din FEADR (FEOGA –Secțiunea Garantare) și se estimează aproximativ 0,8 milioane euro pentru proiecte finanțate din fondurile structurale (FEOGA Orientare).

Plățile directe - s-a propus și s-a acceptat de către România creșterea graduală a nivelului plăților directe astfel: pentru anul 2007: 25%, anul 2008: 30%, anul 2009: 35%, anul 2010: 40%, urmând ca în anul 2013 să se ajungă la 100% din nivelul de subvenționare aplicabil tuturor statelor UE la acea dată. Se va continua cu o creștere anuală de 10%, din nivelul aplicabil statelor membre din UE 15.

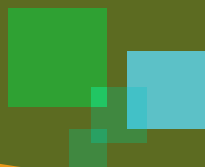
Finanțarea măsurilor de dezvoltare rurală (2007–2013) se ridică la 7,308 miliarde de euro plus circa, 0,8 miliarde euro pentru proiecte finanțate din fondurile structurale.

RURALUL ROMÂNESC ȘI INTEGRAREA EUROPEANĂ

Circa 40% din populația activă a României este ocupată în agricultură. Suprafețele reduse de teren aflate în proprietate și mijloacele primitive de lucru conduc la o productivitate foarte redusă și la un fenomen de masă al agriculturii de subsistență. Stimularea nediferențiată a producătorilor, necesară pe termen scurt, intră în contradicție cu obiectivele integrării europene.

Cu actuala structură a forței de muncă, unul din patru agricultori europeni ar urma să fie român. Dacă am aduce randamentele la hectar la nivelul celor din țările UE, este evident că am confrunta Europa cu o criză de supraproducție. Cum se împacă interesele pe termen scurt și problema proprietății fărâmițate cu obiectivul pe termen lung al aderării la UE, ce presupune reducerea populației ocupate în agricultură, mărirea exploatațiilor și extinderea relațiilor de muncă salariată, în zona rurală, rămâne o problemă delicată. Paradoxul modelului economiei de piață al agriculturii românești constă în faptul că ponderea sectorului privat în activitatea economică a acestuia a fost, în anul 2000, de 95%, structurată în 92% producție vegetală și 97,5% producție animală, în timp ce vânzările totale de produse agricole au contribuit la formarea veniturilor bănești ale gospodăriilor populației cu numai 6%.

Cea mai mare parte a producției agricole continuă să rămână nemonetizată, are forma autoconsumului gospodăriilor și este

sursa de alimentare, de supraviețuire, pentru un grup social de mari dimensiuni. Această stare de fapt este expresia formei fără fond a economiei de piață din agricultură și naște întrebări privind dreptul de proprietate privată funcțional asupra pământului, libera circulație a acestei forme de capital și alte obiective importante ale reformei neonorate.

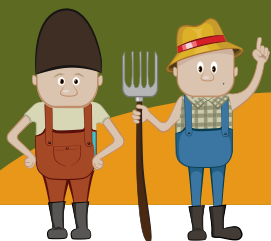
Distanța care desparte economia agrară de obiectivele unei piețe funcționale este pe măsura dimensiunilor mari și a importanței acestui sector. Ea se exprimă prin ineficiența generalizată a activității, prin structurile inadecvate ale pieței și îndepărtarea continuă de tehnică și modernizare, însoțite de scăderea nivelului de trai și adâncirea lipsei de perspective. Edificator pentru această stare este nivelul scăzut de instruire școlară în mediul rural, unde gospodăriile țărănești dețin o pondere de 60% la care se adaugă nivelul scăzut al cheltuielilor de consum în bani, valoarea insignifiantă a alocațiilor pentru investiții și, mai ales, amploarea sărăciei. Ponderea persoanelor fără școală terminată în totalul celor grupate după nivelurile de instruire este de 19%, reprezentând aproape o cincime. Cheltuielile bănești medii pe gospodărie într-un an agricol (iulie 1999 – iunie 2000) reprezintă 33% din totalul celor destinate consumului de alimente, mărfuri nealimentare și servicii (830.000 lei anual). Investițiile în cumpărări de animale, furaje, semințe reprezintă 1,5% din total cheltuieli.

Structura veniturilor și a cheltuielilor este oglinda consumului de sărăcie și a incapacității de dezvoltare a gospodăriilor țărănești. Rata persoanelor care trăiesc sub pragul de sărăcie de 40

%, stabilit ca procent din cheltuielile medii de consum în echivalent adult, a fost de 28,83% la începutul anului 1999 și a continuat să crească. Acest nivel îl depășește sensibil pe cel atins de celelalte grupuri sociale care polarizează sărăcie, cum sunt salariații și șomerii.

Drama gospodăriilor țărănești este cunoscută și folosită sistematic în disputele sterile ale clasei politice. În fond, ea este rezultatul respingerii, prin decizii, a lecțiilor tranziției la economia liberei inițiative în agricultură, a celor ce dețin pământul ca principală formă de capital. Această stare de fapt, fără perspectivă, este susținută cu obstinație de refuzul restabilirii și garantării dreptului de proprietate asupra pământului, singura în măsură să asigure formarea și dezvoltarea structurilor producției de schimb în domeniu. În schimb, în această perioadă economia agrară a fost sufocată de legi și reglementări cu implicații directe sau indirecte în sector. În primii șapte ani ai tranziției, s-au emis șapte legi privitoare la privatizarea, restituirea terenurilor sau despăgubirea pentru cele preluate abuziv de stat.

Principala caracteristică a acestui proces legislativ efervescent constă în faptul că, pe de o parte, reglementează deschideri spre structuri de proprietate adecvate pieței și mecanisme de funcționare a acestora prin privatizare, restituiri de terenuri colectivizate sau preluate abuziv, despăgubiri, prețuri libere etc., iar pe de altă parte, chiar în aceeași lege sau prin legi ulterioare, se amână aplicarea lor sau, pur și simplu, se anulează acțiunea. Datorită faptului că dezvoltarea unei piețe funcționale în agricultură este dependentă de reglementarea fermă și ireversibilă

FINANȚARE

Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

a dreptului de proprietate privată, în strategia pe termen mediu de integrare și în planul acțiunilor de implementare, acest obiectiv deține un loc prioritar.

PROGRAMUL NAȚIONAL PENTRU DEZVOLTARE RURALĂ 2007-2013

Planul Național Strategic (PNS) și Programul Național pentru Dezvoltare Rurală (PNDR) aferente perioadei 2007-2013 au fost elaborate de către Autoritatea de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală din cadrul Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale din România în conformitate cu Articolul 11 și 12 al Regulamentului Consiliului 1698/2005 și Liniile Directoare Strategice Comunitare pentru Dezvoltare Rurală.

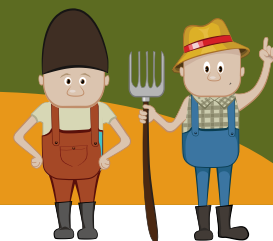
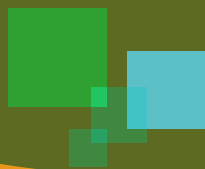
În ceea ce privește gradul de acoperire PNDR va cuprinde teritoriul rural românesc. În acest sens teritoriul rural în România este considerat teritoriul care are o densitate a populației mai mică de 150 de locuitori pe km². Astfel 93,6% din suprafața României o reprezintă spațiul rural și 48 % din populația totală o reprezintă populația rurală. În ceea ce privește corespondența nivelelor NUTS, România consideră nivelul NUTS III – ca fiind unitatea administrativ teritorială numită județ, iar NUTS V „comuna”. Obiectivele generale ale României privind dezvoltarea rurală pentru perioada 2007-2013 sunt:

- Dezvoltarea unui sector agricol și forestier competitiv bazat pe cunoaștere și inițiativă privată, capabil să se adapteze schimbărilor pe termen lung, care ia în considerare regulile comunitare, conservă mediul înconjurător și consolidează sectorul de procesare,
- Menținerea calității și a diversificării spațiului rural și forestier în vederea obținerii unui echilibru între activitățile umane și conservarea resurselor naturale,
- Îmbunătățirea standardelor de viață în vederea asigurării unei ocupări durabile a zonelor rurale și a contribuției la un echilibru teritorial atât din punct de vedere economic cât și social,
- Implementarea programului LEADER plus.

AXA 1 - CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII SECTOARELOR AGRICOL ȘI FORESTIER

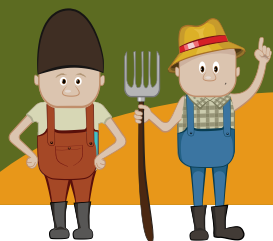
Obiectivul general al acestei axe îl constituie dezvoltarea unui sector agricol și forestier competitiv bazat pe cunoaștere și inițiativă privată, capabil să se adapteze schimbărilor pe termen lung, care ia în considerare regulile comunitare, conservă mediul înconjurător și consolidează sectorul de procesare. Obiectivele sale specifice sunt:

1. **Îmbunătățirea competențelor profesionale în vederea creșterii capacității manageriale prin:**
 - a. Dezvoltarea sistemului de informare și instruire al agricultorilor și deținătorilor de păduri a procesatorilor de produse agricole și forestiere în vederea îmbunătățirii cunoștințelor profesionale și a managementului.
 - b. Sprijin acordat agricultorilor, proprietarilor și administratorilor de pădure pentru îmbunătățirea performanței generale în scopul creșterii viabilității exploatației.
2. **Restructurarea și dezvoltarea fermelor și creșterea competitivității produselor agricole și silvice:**
 - a. Având în vedere două considerente potrivit cărora aproape un milion de exploatații agricole se încadrează în categoria

- celor de semi-subsistență și gradul scăzut al productivității și competitivității produselor se impune drept măsura prioritară încurajarea intrării pe piață a fermelor de semi-subsistență prin creșterea viabilității acestora.
- b. Creșterea competitivității produselor agricole și silvice, sporirea valorii lor, a pădurilor private și diversificarea producției, precum și dezvoltarea oportunităților de piață, cu menținerea unui management durabil.
 - c. Dezvoltarea inițiativelor asociative care sunt indispensabile pentru creșterea eficienței economice a exploatațiilor agricole și a pădurilor private prin încurajarea creării grupurilor de producători.
 - d. Ținând cont de faptul că subdezvoltarea sectorului agricol va afecta pe termen mediu și lung competitivitatea agriculturii este necesară o dezvoltare rapidă în următorii ani, a investițiilor în infrastructura de dezvoltare și adaptare a agriculturii și silviculturii.
 - e. Folosirea mai eficientă a oportunităților oferite de agricultură într-o abordare inovativă pentru producerea de materie primă și energie regenerabilă și totodată prin crearea de noi locuri de muncă în spațiul rural.
3. **Restructurarea și modernizarea sectoarelor de procesare a produselor agricole și a celor forestiere.**
- a. Îmbunătățirea procesării primare și a marketingului produselor agricole și silvice prin investiții eficiente, inclusiv în energie regenerabilă, în noi tehnologii și în noi oportunități de piață, în condiții prietenoase cu mediul.

FINANȚARE

Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

De exemplu, una din măsurile Axei 1 se referă la condițiile și reglementările necesare pentru stabilirea tinerilor în mediul rural:

Tabelul 1

Reglementări privind stabilirea tinerilor în mediu rural

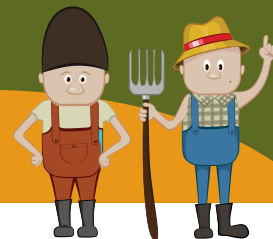
Denumire măsură	Stabilirea tinerilor fermieri în mediul rural
Baza Legală	Articolul 20 a (ii) coroborat cu art. Art.22 din Regulamentul (EC) nr. 1698/2005
Conținutul măsurii	Sprijinul prevăzut pentru stabilirea tinerilor fermieri în cadrul R CE 1698/2005, va fi acordat persoanelor care: • Au mai puțin de 40 de ani și dețin pentru prima dată proprietăți agricole ca directori ai acestora; • Au abilitățile și competențele ocupaționale adecvate; • Solicitarea sprijinului trebuie efectuată nu mai târziu de 12 luni de la instalarea pe proprietatea agricolă; • Prezintă un plan de afaceri pentru dezvoltarea activităților agricole, care trebuie să descrie cel puțin: situația inițială a proprietății agricole, piețele de desfacere și propuneri pentru dezvoltarea de noi activități; detalii cu privire la investiții, cursuri de pregătire, alte acțiuni. Respectarea planului de afaceri trebuie verificată în cel mult 3 ani de la primirea ajutorului de către tinerii fermieri. Conform legislației în vigoare, sprijinul se va suspenda și se va recupera dacă în urma verificării, se constată nerespectarea planului de afaceri și/sau sprijinul acordat a avut la bază o fraudă. La sfârșitul perioadei de acordare ajutorului, tinerii fermieri sprijiniți, trebuie să demonstreze ca vor fi capabili să-și gestioneze proprietățile agricole, în condițiile economiei de piață.
Volumul și valoarea subvenției	Ajutorul public (comunitar și național) acordat în cadrul acestei măsuri este de 100% (85% UE și buget național - 15% contribuție proprie) din totalul cheltuielilor eligibile, conform anexei la Reglementarea Consiliului (CE) nr. 1698/2005. Sprijinul acordat în cadrul măsurii nu poate depăși suma maximă eligibilă de : 400 Euro / cursant / curs. Sprijinul Comunității se va aplica de la 1 ianuarie 2007 (cu condiția intrării în vigoare a legislației Comunității).

AXA 2 - ÎMBUNĂTĂȚIREA MEDIULUI ÎN SPAȚIUL RURAL

Obiectivul general al axei 2 este de a asigura utilizarea durabilă a terenurilor agricole și forestiere prin menținerea populației în mediul rural, promovarea practicilor agro-ecologice, conservarea biodiversității și gestionarea rațională a resurselor forestiere.

OBIECTIVELE SPECIFICE ALE AXEI 2 SUNT:

1. Promovarea managementului durabil al terenului agricol prin:
 - a. Sprijinirea utilizării continue a terenului agricol în zonele montane și în alte zone afectate de handicapuri naturale (LFAs) care să contribuie la conservarea zonelor rurale, dar și la susținerea și promovarea sistemelor agricole durabile.
 - b. Introducerea sau continuarea metodelor de producție agricolă ce sunt compatibile cu protecția și îmbunătățirea condițiilor de mediu și care trec dincolo de standardele de bază relevante. Principalele priorități de agro-mediu sunt: sprijinirea agriculturii ecologice; conservarea terenurilor agricole cu înaltă valoare naturală ce sunt amenințate de schimbarea
- modului de folosință a terenului, intensivizarea agriculturii sau renunțarea la utilizarea acestor terenuri; protejarea solului prin acțiuni de combatere a eroziunii, limitarea utilizării substanțelor chimice de sinteză și îmbunătățirea conținutului în substanțe organice; protejarea resurselor de apă prin limitarea scurgerii substanțelor chimice de sinteză în rețeaua hidrografică și infiltrarea în apele subterane; conservarea biodiversității pe terenuri agricole prin crearea de habitate și coridoare de circulație (benzi înierbate) sau prin compensarea pierderilor cauzate de respectarea regimului de protecție în ariile naționale protejate.
- c. Conservarea diversității biologice și a habitatelor speciilor prioritare prin efectuarea de plăți compensatorii pentru fermierii ce utilizează terenuri agricole și forestiere aflate în interiorul sit-urilor Natura 2000.
- d. În sprijinul atingerii acestor obiective vor fi finanțate investiții non - productive care vor urmări îndeplinirea obligațiilor asumate prin măsurile de agro-mediu sau creșterea valorii de recreere publică a zonelor Natura 2000 sau a altor zone cu mare valoare naturală.

2. Managementul durabil al terenului forestier prin :

- Sprijin pentru extinderea suprafeței de păduri prin împădurirea terenurilor agricole și ne-agricole (ca primă împădurire) având în vedere protecția mediului, prevenirea dezastrelor naturale și diminuarea efectului schimbărilor climatice;
- Sprijin pentru măsurile voluntare de gospodărire a pădurilor, aplicate în scopul dezvoltării biodiversității și conservării

siturilor naturale;

- Sprijin pentru proprietarii de păduri în derularea investițiilor neproductive ce conduc la o valoare ridicată a pădurilor.

De exemplu, conținutul principal al măsurii privind plățile compensatorii pentru managementul extensiv al pajiștilor din Axa 2 se prezintă astfel:

Tabelul 2

Plăți compensatorii pentru managementul extensiv al pajiștilor

Denumire măsură	Plăți compensatorii pentru managementul extensiv al pajiștilor (de tipul "o singură coasă")
Conținutul măsurii	Acțiuni și restricții: - Nu sunt permise lucrările de tipul: arătură adâncă, discuire, construirea de noi sisteme de irigare, folosirea nămolului de canalizare, utilizarea pesticidelor și însămânțarea cu alte tipuri de iarbă. - Este interzisă folosirea de utilaje grele. - Fertilizarea limitată la 40Kg/ha azot substanță activă. - Pășunatul este permis numai până la 0,5 UVM/ha. - Cositul se va efectua manual după data de 1 Iulie (15 August în cazul pajiștilor cu exces de umiditate). Fânul va fi îndepărtat de pe suprafața pajiștii. - Se vor folosi tehnici de cosire pentru protejarea speciilor existente pe pajiști (de ex: cosirea dinspre centru spre margini sau folosirea de dispozitive). Plățile vor fi acordate anual pe hectar utilizat (TAU) de pajiște, trebuind să compenseze costurile suplimentare și veniturile pierdute suferite de fermieri datorită condițiilor de management extensiv pe care și le asumă. La baza stabilirii plăților compensatorii pentru managementul extensiv al pajiștilor stau cantitatea de furaj pierdută în urma reducerii utilizării azotaților, precum și calcule privind forța de muncă suplimentară.

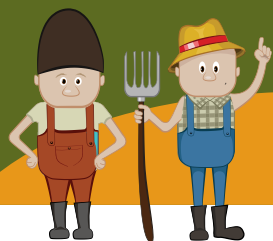
AXA 3 - CALITATEA VIEȚII ÎN ZONELE RURALE ȘI DIVERSIFICAREA ECONOMIEI RURALE

Obiectivul general al Axei 3 este îmbunătățirea standardului de viață prin creșterea spiritului antreprenorial al populației rurale, accesul la serviciile de bază precum și la valorificarea resurselor locale tradiționale. Obiectivele specifice ale Axei 3 sunt:

- Dezvoltarea multifuncționalității zonelor rurale prin:
 - Dezvoltarea și stimularea în spațiul rural a microîntreprinderilor și punerea în valoare a spiritului întreprinzător, este o soluție pentru rezolvarea gradului de sub ocupare a populației apte de muncă, în special a tinerilor și femeilor, având un impact social pozitiv.
 - Crearea și dezvoltarea microîntreprinderilor în mediul rural ce depinde în cea mai mare măsură de existența unei infrastructuri și a unei pregătiri profesionale adecvate. Se are în vedere crearea și sprijinirea microîntreprinderilor din mediul rural cu activitate în diverse domenii pentru asigurarea serviciilor specifice a populației rurale. Crearea și

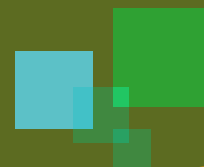
dezvoltarea acestor microîntreprinderi va determina creșterea veniturilor populației rurale, o mai bună valorificare a resurselor locale, dar și o mai bună acoperire a nevoilor de servicii.

- Creșterea atractivității zonelor rurale și renovarea satelor prin :
 - Renovarea satelor, *element cheie ce stă la baza tuturor tipurilor de activități prevăzute în Axa 3.* Se urmărește, printr-o abordare integrată, creșterea atractivității satelor prin asigurarea infrastructurii necesare și valorificarea patrimoniului cultural, arhitectural și natural. *Prioritare* pentru renovarea satelor sunt lucrările de îmbunătățire a infrastructurii de drumuri și apă, transport, renovarea clădirilor, dar și de păstrare a peisajului local. Este de la sine înțeles că dezvoltarea acestor infrastructuri locale la scară mică, joacă un rol important în creșterea economică prin conectarea acestor investiții la strategii locale de diversificare și dezvoltare a potențialului local.

FINANȚARE

Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

3. Creșterea potențialului uman necesar pentru diversificarea economiei rurale prin :

- a. Pregătirea și informarea populației rurale (ex. dobândirea de aptitudini de afaceri, training în domeniul turistic, etc.) implicate în activități de diversificare a economiei rurale în vederea creșterii gradului de ocupare, a spiritului antreprenorial pentru obținerea de venituri suplimentare ce se

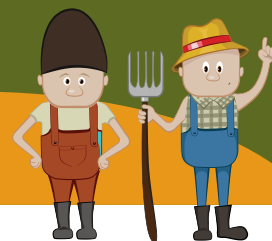
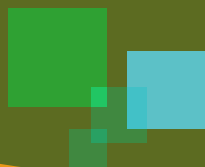
reflectă într-un impact pozitiv asupra standardului de viață.

- b. Animarea, educarea și dobândirea de abilități în vederea pregătirii strategiilor de dezvoltare rurală. Implementarea strategiilor locale pot întări coerența teritorială și valorifica sinergia dintre măsurile avute în vedere pentru economia rurală extinsă și pentru populație.

De exemplu, una din măsurile esențiale prevăzute în Axa 3 se referă la încurajarea activităților turistice:

Tabelul 3 Încurajarea activităților turistice

Denumire măsură	Încurajarea activităților turistice
Baza Legală	Reglementarea Consiliului nr. 1698/2005, art. 52 (a) (III), art.55
Conținutul măsurii	Prin această măsură vor fi sprijinite activități turistice și agro-turistice care au ca scop creșterea atractivității zonei, crearea de noi locuri de muncă, dezvoltarea, marketing-ul serviciilor și a infrastructurii turistice la scară mică. În cadrul măsurii se pot realiza multiple investiții la scara redusă ca de exemplu: Construcția, modernizarea, extinderea și dotarea clădirilor și a utilităților conexe în vederea practicării turismului și agro-turismului în mediul rural : - cazare, cu respectarea limitelor de cazare stabilite prin fișa măsurii; - achiziția de echipamente electrocasnice, mobilier și facilități de servire publică; - investiții în infrastructura de recreere și divertisment aferentă spațiilor de cazare (ca de exemplu campare, terenuri de sport, etc.); - achiziție echipamente telecomunicații, software și hardware; - echipament audio-video pentru divertisment; - promovare și informare turistica (pliante, panouri, organizare de evenimente și acțiuni de promovare); - crearea și dezvoltarea serviciilor turistice; - construcții speciale pentru utilități (centrale termice, echipamente filtrare purificare, aducțiune apă, canalizare, etc.). Cheltuieli eligibile: Cheltuieli pentru pregătirea / implementarea proiectului reprezentând plata arhitecților, inginerilor și consultanților, taxelor legale, a studiilor de fezabilitate, achiziționarea de patente și licențe pentru pregătirea, implementarea proiectului, direct legate de măsură, care nu depășesc 12 % din costul total eligibil al proiectului, cu excepția acelor proiecte care nu prevăd construcții, caz în care nu depășesc 5%; Contribuția în natură, conform Articolului 47a din Reg. de aplicare a Reg. CE 1698/2005 cu: - materii prime locale ce vor fi evaluate de către agențiile de plăți care vor stabili prețurile de referință ale acestora - terenuri și proprietăți imobiliare a căror valoare să fie certificată de către un expert sau un organism autorizat

	Nu sunt eligibile: – impozite, taxe vamale și taxe de import; – costuri operaționale, inclusiv costuri de întreținere și chirie; – comisioane bancare, costurile garanțiilor și cheltuieli similare; – contribuția în muncă; – cheltuieli pentru cumpărarea de echipament second-hand.
<i>Volumul și valoarea subvenției</i>	Plafonul maxim pentru investiții aferente acestei măsuri este conform regulii de minimum, 150 000 Euro / proiect. Plafonul minim pentru această măsură este de 5000 Euro / proiect. Ajutorul public (comunitar și național) va fi de: - A) 60% din totalul cheltuielilor eligibile în cazul în care beneficiarul este un tânăr sub 40 de ani; - B) 60% din totalul cheltuielilor eligibile pentru beneficiarii din zonele cu handicap natural (zone montane, alte zone specifice cu handicap natural); - C) 55% din totalul cheltuielilor eligibile în cazul în care beneficiarul aplică pentru agro-turism; - D) 65 % din totalul cheltuielilor eligibile în cazul în care beneficiarul îndeplinește cumulativ punctele A , B și C(este tânăr sub 40 de ani, își propune investiția în zone cu handicap natural și aplică pentru agroturism); - E) 50% din totalul cheltuielilor eligibile pentru alte categorii de beneficiari în afara celor care se încadrează în punctele A-D; Sprrijinul Comunitar se va aplica de la 1 ianuarie 2007(cu condiția intrării în vigoare a legislației Comunității).
<i>Autoritatea de implementare</i>	Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit.

AXA 4 – PROGRAMUL LEADER PLUS

Deoarece România aplică pentru prima dată o asemenea abordare, ea va fi de natură pilot pentru perioada 2007-2009 cu un accent deosebit pe creșterea conștientizării, consolidarea capacității locale și utilizarea principiului “learning by doing” ca bază pentru extinderea la nivel național în perioada 2010-2013.

În România, axa LEADER plus a fost implementată în două etape. În prima etapă 2007-2009 dedicată construcției instituționale și dobândirii de aptitudini, pentru care s-a acordat sprijin prin axa 3 (art. 59) din Regulamentul 2005/1698 în vederea:

- Formării parteneriatelor de dezvoltare locale reprezentative;
- Elaborării strategiilor integrate de dezvoltare locală;
- Finanțarea cercetărilor / studiilor teritoriilor (zonelor) rurale și pregătirea aplicațiilor pentru sprijin.

PRINCIPALELE OBIECTIVE ALE ACESTEI ETAPE SUNT:

- Încurajarea populației rurale pentru a se implica în procesul de dezvoltare teritorială, identificarea celor mai reprezentativi membri ai comunității rurale, punerea lor în legătură,

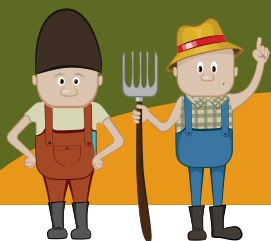
identificarea priorităților comune, organizarea de seminarii, mese rotunde;

- Sprrijin în vederea elaborării strategiilor de dezvoltare rurală la nivel local;
- Realizarea studiilor de cercetare privind teritoriul (zona) necesare pregătirii cererilor de finanțare

În paralel, după o prealabilă selecție a primelor Grupuri de Acțiune Locală (GAL), în număr de 163 de GAL-uri, în această primă etapă au fost implementate și măsurile stipulate în Regulamentul 1698 / 2005 conform art. 64.

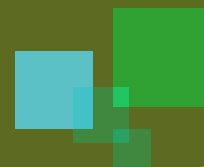
A doua etapă 2010-2013 – perioadă dedicată implementării strategiilor de dezvoltare integrate la nivel național în care s-a acordat sprijin (conform art. 63 din Regulamentul 1698/2005) pentru:

- Implementarea strategiilor locale;
- Proiecte de cooperare;
- Funcționarea grupurilor de acțiune locală, dobândirea de aptitudini și animarea teritoriului.

FINANȚARE

Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

Această etapă are următoarele obiective:

1. Valorificarea potențialului endogen al teritoriilor (zonelor rurale), menținerea și creșterea numărului de locuri de muncă în special pentru tineri și femei, întărirea spiritului antreprenorial, îmbunătățirea calității vieții, diversificarea activităților economice;
2. Promovarea cooperării și schimbului de experiență între GAL-uri la nivel național și internațional;
3. Acoperirea costurilor generale de funcționare ale GAL, instruirea membrilor și liderilor GAL, evenimente promoționale și de informare.

O măsură esențială în Axa 4 se referă la funcționarea GAL și dobândirea de aptitudini în animarea teritoriului:

Tabelul 4

Funcționarea GAL și dobândirea de aptitudini în animarea teritoriului

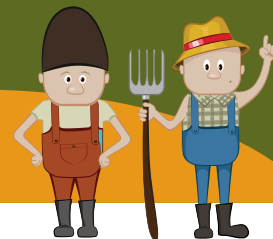
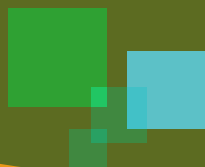
Denumire măsură	Funcționarea GAL, dobândirea de aptitudini și animarea teritoriului
Baza Legală	Articolul 63 (c) din Regulamentul 1698/2005
Conținutul măsurii	Prin această măsură se acordă sprijin pentru: a. activitățile conexe funcționării GAL; b. formarea persoanelor responsabile de pregătirea și implementarea strategiei de dezvoltare locală; c. evenimente promoționale destinate informării și promovării strategiei locale în spațiul rural; instruirea liderilor. Cheltuieli eligibile: – cheltuieli de personal (inclusiv costuri de călătorie); – cheltuieli operaționale ale GAL-ului; – cheltuieli pentru închirierea/achiziționarea locațiilor; – cheltuieli pentru achiziționarea de echipamente; – cheltuieli pentru calificarea / instruirea personalului GAL pentru elaborarea și implementarea proiectelor care corespund strategiei de dezvoltare rurală; – cheltuieli de informare și promovare a strategiei, metode de implementare a acesteia; – cheltuieli privind organizarea evenimentelor pentru promovarea teritoriului, în special în ceea ce privește produsele, serviciile, cultura, arta, etc.
Volumul și valoarea subvenției	Valoarea finanțării - 100% Costurile de funcționare ale GAL – maxim 20% din cheltuielile publice totale ale strategiei locale de dezvoltare
Autoritatea de implementare	Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit

FERMIERII DE SUBZISTENȚĂ ȘI SEMI-SUBZISTENȚĂ

Nu există o evaluare exactă a numărului de ferme de subzistență și semi-subzistență. Dintr-o radiografie estimativă s-a convenit că aproximativ 95% din exploatațile agricole înscrise în Registrul fermelor, ar intra în această categorie. Astfel, se poate aprecia că din cei 1,2 milioane de proprietari înscrși la APIA, un milion de exploatații agricole produc nu numai pentru autoconsum, ci furnizează și produse pentru piață.

Participarea acestor ferme de semi-subzistență la aprovizionarea

pieței locale este semnificativă și cantitativ, și calitativ. Micii fermieri oferă multe dintre alimentele pe care industriile nu le produc. Rolul fermelor mici este important și în plan social. Ele asigură mijloacele de existență pentru o mare parte din populația rurală. Și, nu în ultimul rând, importanța lor rezidă în faptul că reprezintă o “pepinieră” pentru dezvoltarea viitoarelor ferme comerciale. De aici pleacă majoritatea tinerilor care se instalează în afaceri agricole. Sunt, așadar, multe argumente pentru o politică de sprijinire a acestor ferme printr-o strategie adecvată.

Obiectivul acestei strategii trebuie să-l constituie menținerea lor și, eventual, transferul lor către palierul fermelor comerciale.

De altfel, acest obiectiv este înscris în Planul Național de Dezvoltare Rurală prin Măsura 1.4.1. prin care se alocă anual, din bugetul comunitar, câte 1.500 euro pe fermă, pe o perioadă de 5 ani. Ca să obțină acești bani, fermierii trebuie să întocmească programe de dotare și de dezvoltare care să asigure creșterea producției în scopul valorificării pe piață. Problema este, desigur, ca susținerea financiară să fie utilizată într-adevăr pentru realizarea obiectivului vizat, respectiv pentru creșterea producției destinate pieței.

Înainte de adoptarea unei strategii de susținere, este necesară definirea clară a acestor ferme. Nici la noi și nici în plan european nu există o definire clară a fermei. La noi, unii afirmă că ar exista 4 milioane de ferme agricole care însumează toate formele de producție agricolă, de orice dimensiuni. Dar întrunesc toate cele 4 milioane caracteristicile care să justifice statutul de fermă? În țara noastră, singura definire a fermei este cea din OUG 125/2006, care precizează criteriile de eligibilitate pentru acordarea plăților pe suprafață. Este considerată fermă aceea care deține minimum un hectar, împărțit în maximum 3 parcele de minimum 0,3 hectare. Este oare suficient? Sunt acceptați ca fermieri și cei care produc doar pentru consumul propriu, și cei

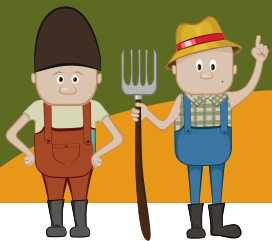
care fac agricultura ca hobby și cei care nu fac agricultură reală. Ceea ce nu este corect. Pe de altă parte, nu sunt clarificate fermele de subzistență și cele de semi-subzistență. În țările UE sunt luate în considerare 3 criterii: dimensiunea economică, participarea la piață și suprafața de teren. Se consideră ca fermă de subzistență este cea care are cel mult o Unitate de Dimensiune Economică ($UDE=1.200$ euro), iar ferma de semi-subzistență are între 1 și 8 UDE; peste acest nivel, începe categoria fermelor comerciale. De altfel, accesarea fondurilor prin Măsura 1.4.1. (1.500 euro/an) este condiționată de acest nivel al UDE.

În ce privește participarea la piață, încadrarea în categoria fermelor de semi-subzistență presupune vânzarea a cel puțin 50% din producție, restul reprezentând autoconsum.

Cel de-al treilea criteriu, suprafața, este limitată la 5 hectare. Sub acest nivel, fermele ar fi de subzistență, iar peste 5 hectare - de semisubzistență. În opinia mea, acest nivel este nerealist, importantă fiind specializarea fermei. Spre exemplu, o fermă legumicolă sau pomicolă de 3, 4, 5 hectare este capabilă să producă pentru piață.

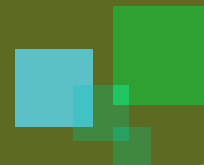
Discuțiile referitoare la noua Politică Agricolă Comună după 2013 au evidențiat și un alt element care trebuie să facă obiectul unor clarificări. Este vorba de propunerea ca subvențiile să

FINANȚARE

Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

se acorde exclusiv fermierului activ. **Deciziile privind excluderea de la plăți directe a unor tipuri de beneficiari** (art. 9 – R. 1307/2013) *sprijin acordat doar pentru fermierii care îndeplinesc cumulativ următoarele criterii: **de notificat: cuantumul plății directe** (permise în anul anterior) **sub care toți beneficiarii sunt considerați fermieri activi** **opțiunea României** – cuantum până în 5.000 euro (cf. prop. R. 1307/2013), pentru a nu crește excesiv costurile administrative (Acest cuantum ar însemna maxim 39 ha / exploatație) **de notificat: dacă România întocmește o listă neagră a entităților excluse de la plățile directe, suplimentar față de lista neagră a UE care este obligatorie opțiunea României** – da, listă neagră: companii, societăți, agenți economici, etc. care prin natura acestora nu practică agricultura ca activitate de bază dar care pot deține/gestiona suprafețe de teren agricol (listă RO cuprinde întreprinderi similare celor din lista neagră a UE și întreprinderi care în raportul Curtii de Conturi Europene sunt considerate că pot avea o activitate agricolă nesemnificativă).*

Noțiunea de agricultor activ exclude de facto următoarele categorii de actuali și potențiali beneficiarii:

- Unitățile administrativ teritoriale;

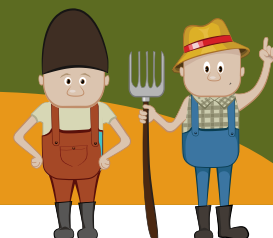
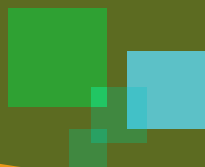
- Bancile;
- Fondurile de investiții; fondurile mutuale;
- Aeroporturile;
- Terenurile de golf;
- Unitățile agroalimentare internaționale;
- Furnizorii naționali și internaționali de inputuri;
- Agricultorii care nu lucrează toate parcelele de pământ;
- Agricultorii care vand sau închiriază parcele din ferma (incurajarea vinderii fermei întregi);
- Agricultorii ce produc agrocarburanți pe terenuri agricole (exceptie fac unitățile care produc agrocarburanți pe parcele scoase din circuitul agricol).

În prezent, sprijinul financiar european se acordă proprietarului, indiferent de destinația terenului. Au fost cazuri când s-au acordat plăți pe suprafață și pentru terenurile de golf, aeroporturi sau alte terenuri care nu au nicio legătură cu agricultura. În cazul României, din datele înregistrate la APIA rezultă că 60% dintre proprietarii de teren eligibili pentru plăți pe suprafață au peste 60 de ani. Ei dețin 25% din cele 9 milioane de hectare pentru care se acordă plăți pe suprafață. Pot fi ei, oare, considerați fermieri activi?

CUM ÎNTOCMIM UN PROIECT PE MĂSURILE DE FINANȚARE PNDR?

PAȘII DE PARCURS

1. Analiza stadiului actual – analiza problemei/analiza oportunităților;
2. Identificarea măsurii de finanțare potrivită pentru ideea de proiect;
3. Analiza documentelor – ghidul solicitantului. Verificarea condițiilor de conformitate și de eligibilitate. Să nu lucrezi pentru un proiect, care nu poate fi finanțat pentru că nu este eligibil;
4. Verificarea condițiilor de finanțare, gradul de cofinanțare, realizarea unor previziuni privind asigurarea fluxului de numerar necesar pentru implementarea proiectului în condiții optime;
5. Folosind grila de evaluare din ghid, realizarea unei evaluări inițiale privind punctajul care se poate obține;
6. Contractarea unui consultant de fonduri europene – nu este obligatoriu, dar dacă vă decideți pentru colaborarea cu un consultant, cereți referințe despre activitatea anterioară;
7. Contractarea unui arhitect pentru proiecte;
8. Pregătirea documentelor necesare pentru depunerea proiectului;
9. Pregătirea banilor pentru dovada cofinanțării dacă este cazul;
10. Depunerea cererii de finanțare și a anexelor necesare;
11. Pregătirea vizitei de teren dacă proiectul a trecut de verificarea conformității;
12. Semnarea contractului de finanțare;
13. Implementarea proiectului.

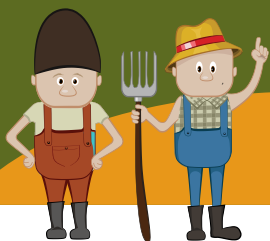

INFORMAȚII DESPRE OPORTUNITĂȚILE DE FINANȚARE PE 2014-2020 ÎN CONTEXTUL PNDR

În acest capitol vor fi prezentate câteva măsuri de finanțare prin PNDR 2020-2014, prin care se pot accesa fonduri europene pentru susținerea activităților de dezvoltare.

Este de menționat faptul că acest capitol al manualului se bazează pe documente programatice care sunt în curs de avizare de către Comisia Europeană. În acest fel măsurile care urmează a fi prezentate pot suferi modificări până la momentul în care vor fi lansate în mod oficial.

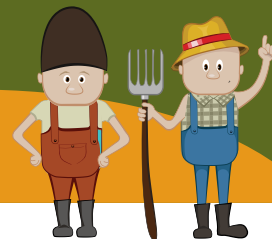
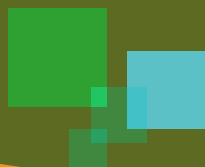
Denumirea măsurii	4.1. Investiții în exploatații agricole
OPERAȚIUNI/ACȚIUNI ELIGIBILE PENTRU SUPT:	Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor zootehnice, inclusiv tehnologii eficiente de reducere a poluării și respectarea standardelor; Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor vegetale, inclusiv capacități de stocare, condiționare, sortare, ambalare a producției vegetale pentru creșterea valorii adăugate a produselor; Investiții în scopul îndeplinirii standardelor comunitare; Înființare și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări; Investiții în procesarea produselor agricole la nivel de fermă, precum și investiții în vederea comercializării; Investiții în înființarea și/sau modernizarea instalațiilor pentru irigații în cadrul fermei; Investiții în producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile în cadrul fermei, inclusiv investiții de eficiență energetică ca și componentă în cadrul unui proiect de investiții;
BENEFICIARI	Fermieri, cu excepția persoanelor fizice neautorizate; Cooperative grupuri de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare, care deserve interesele membrilor;

FINANȚARE

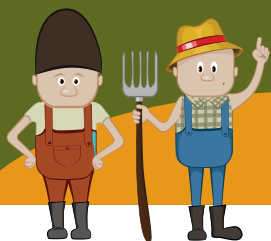
Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

CHELTUIELI ELIGIBILE SPECIFICE	Construcția, extinderea, modernizarea și dotarea clădirilor din cadrul fermei, destinate activității productive, inclusiv căi de acces în fermă, irigații în cadrul fermei și racordarea fermei la utilități; Amenajarea și dotarea spațiilor de desfacere și comercializare, în cadrul unui lanț scurt de aprovizionare; Achiziționarea, inclusiv prin leasing de mașini/utilaje și echipamente noi, în limita valorii de piață a bunului respectiv; Achiziționarea, inclusiv prin leasing, de mijloace de transport compacte, frigorifice, inclusiv remorci și semiremorci specializate în scopul comercializării produselor agricole în cadrul unui lanț scurt de aprovizionare; Cheletuieli generate de înființarea plantațiilor pentru struguri de masă și alte plantații perene cu excepția celor eligibile în cadrul subprogramului pomicol; Costuri generale legate de cheltuielile prevăzute la literale (a)-(e) precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere și durabilitate economică și de mediu pe întreaga perioadă de implementare a proiectului, inclusiv documentație tehnico-economică; Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci; Cheletuieli generate de respectarea standardelor și conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană;
CONDIȚII DE ELIGIBILITATE:	• Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin sub - măsură; • Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili; • Investiția trebuie să își demonstreze viabilitatea economică; • Solicitantul trebuie să asigure cofinanțarea investiției; • Solicitantul nu trebuie să fie în dificultate, în conformitate cu legislația în vigoare. • Investiția va respecta prevederile legislației europene privind efectele asupra mediului și normele de siguranță alimentară;
PRINCIPII PRIVIND STABILIREA CRITERIILOR DE selecție:	• Principiul dimensiunii exploatației care vizează exploatațiile de dimensiuni medii; • Principiul potențialului agricol al zonei care vizează zonele cu potențial determinate în baza studiilor de specialitate; • Principiul sectorului prioritar conform analizei socio-economice precum: sectorul zootehnic (suine, taurine, păsări, ovine și caprine) și vegetal (legumicultură, pepiniere și plantații de viță de vie pentru struguri de masă); • Principiul creării lanțurilor scurte de aprovizionare; • Principiul asocierii fermierilor, care dețin exploatații de dimensiuni mici și/sau medii, în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare; • Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol al managerului exploatației agricole;
INTENSITATEA FINANȚĂRII	Ponderea sprijinului public nerambursabil va fi de 50% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși:

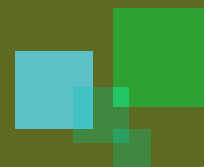
VALOAREA FINANȚĂRII	cazul proiectelor care prevăd achiziții simple – maximum 500.000 euro, respectiv 100.000 euro pentru fermele mici; în cazul proiectelor care prevăd construcții- montaj – maximum 1.000.000 euro pentru sectorul vegetal, respectiv 200.000 euro pentru fermele mici din sectorul vegetal și maximum 1.500.000 euro pentru sectorul zootehnic, respectiv 300.000 euro pentru fermele mici din sectorul zootehnic; în cazul proiectelor care prevăd crearea de lanțuri scurte de aprovizionare -maximum 2.000.000 euro, respectiv 400.000 euro pentru fermele mici; în cazul proiectelor realizate de cooperative și grupuri de producători – maximum 2.000.000 euro indiferent de tipul investiției; Intensitatea sprijinului nerambursabil și valoarea se vor putea majora cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 90%, în cazul: Investițiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare (așa cum sunt definiți la art. 2 al R (UE) nr. 1305/2013); Investițiilor colective realizate de formele asociative ale fermierilor (cooperative și grupuri de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare); Proiectelor integrate care conduc la crearea unui lanț scurt (producție, procesare, comercializare); Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI; Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013; Investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013;
----------------------------	---

Denumirea măsurii	4.2. Sprijin pentru investiții în procesarea/ marketingul produselor agricole
OPERAȚIUNI/ACȚIUNI ELIGIBILE PENTRU SUPT:	Sprijinul va fi acordat pentru investiții corporale și/sau necorporale din sectorul de procesare a produselor agro-alimentare pentru: Înființarea, extinderea și/sau modernizarea și dotarea unităților de procesare, inclusiv investiții de marketingul produselor (etichetare, ambalare); Înființarea, extinderea și/sau modernizarea de rețelele locale de colectare, recepție, depozitare, condiționare, sortare și capacități de ambalare; Investiții pentru îmbunătățirea controlului intern al calității și respectarea standardelor și conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană; Investiții pentru producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile din cadrul unității procesatoare exclusiv pentru consumul propriu și investiții în eficiență energetică, ca operațiuni din cadrul unui proiect de investiții;
BENEFICIARI	Întreprinderi Cooperative grupuri de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare, care deservesc interesele membrilor

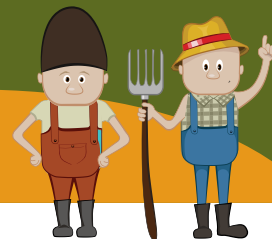
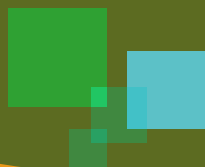
FINANȚARE

Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

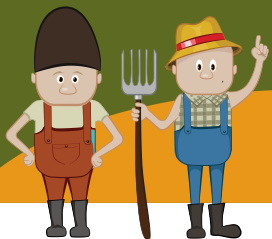

CHELTUIELI ELIGIBILE SPECIFICE	Construcția, extinderea, modernizarea și dotarea clădirilor unităților de procesare; Achiziționarea, inclusiv în leasing de utilaje noi, instalații, echipamente și mijloace de transport specializate în scopul comercializării produselor agro-alimentare în cadrul lanțurilor scurte; Costuri generale legate de cheltuielile prevăzute la literale (a) și (b) precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere și durabilitate economică și de mediu pe întreaga perioadă de implementare a proiectului, inclusiv documentație tehnico-economică; Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, patente, licențe, drepturi de autor, mărci; Cheltuieli generate de respectarea standardelor și conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană.
CONDIȚII DE ELIGIBILITATE:	Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin sub - măsură; Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili; Investiția trebuie să își demonstreze viabilitatea economică; Solicitantul trebuie să asigure cofinanțarea investiției; Solicitantul nu trebuie să fie în dificultate, în conformitate cu legislația în vigoare. Investiția va respecta prevederile legislației europene privind efectele asupra mediului și normele de siguranță alimentară;
PRINCIPII PRIVIND STABILIREA CRITERIILOR DE selecție:	Principiul sectorului prioritar care vizează legătura cu sectoarele agricole prioritare: lapte și produse lactate, carne și ouă, legume, cereale și panificație, semințe oleaginoase, miere de albine, vin; Principiul creării lanțurilor scurte de aprovizionare care vizează sistem de colectare, sortare, depozitare, ambalare, procesare și comercializare; Principiul protecției mediului (ex. tehnologii cu grad de poluare redus) și utilizarea resurselor regenerabile; Principiul produsului cu înaltă valoare adăugată (ex. produsele ecologice, tradiționale, produse cu semne de calitate recunoscute la nivel european, etc); Principiul asocierii în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători, constituite în baza legislației naționale în vigoare;
INTENSITATEA FINANȚĂRII	Ponderea sprijinului public nerambursabil va fi de 50% din totalul cheltuielilor eligibile pentru IMM-uri și grupuri de producători/cooperative și 40% pentru alte întreprinderi
VALOAREA FINANȚĂRII	1.000.000 Euro/proiect pentru IMM; 1.500.000 Euro/proiect pentru alte întreprinderi; 2.500.000 Euro/proiect pentru investițiile care conduc la un lanț scurt de aprovizionare local, forme asociative cooperative și grupuri de producători (colectare, sortare, depozitare, ambalare/ procesare și comercializare);

DENUMIREA MĂSURII	Sub-măsura 6.1. „Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri”
Operațiuni/acțiuni eligibile pentru suport:	Instalarea tânărului fermier: Instalarea reprezintă înregistrarea, conform prevederilor legale, pentru prima dată cu o exploatație de dimensiune cuprinsă între 12.000 SO și 50.000 SO (valoare producție standard).

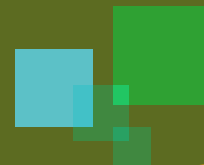

BENEFICIARI	- tânărul fermier în conformitate cu definiția prevăzută la art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013, care se instalează ca unic șef al exploatației agricole; - persoană juridică în care un tânărul fermier în sensul art. 2 din R(UE) nr. 1305/2013 exercită un control efectiv pe termen lung în ceea ce privește deciziile referitoare la gestionare, beneficii și riscuri financiare;
CHELTUIELI ELIGIBILE SPECIFICE	Sprijinul se acordă în vederea facilitării stabilirii tânărului fermier în baza Planului de Afaceri. Toate cheltuielile și activitățile relevante pentru implementarea în bune condiții a Planului de afaceri aprobat pot fi eligibile, inclusiv achiziționarea de teren agricol și animale. Detalii legate de ponderea investițiilor din planul de afaceri va fi specificat în cadrul național.
CONDIȚII DE ELIGIBILITATE:	a) Aplicabile tuturor beneficiarilor • Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria întreprinderilor mici și mijlocii (IMM). • Solicitantul deține o exploatație agricolă cu dimensiunea economică cuprinsă între 12.000 și 50.000 SO (valoare producție standard); • Solicitantul prezintă un Plan de Afaceri pe care îl va implementa conform cerințelor regulamentelor privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din FEADR. • Solicitantul are domiciliul stabil într-una dintre unitățile administrativ teritoriale pe teritoriul căreia se află exploatația; • Solicitantul devine fermier activ în termen de 18 luni de la data instalării; • Solicitantul demonstrează, înainte de a doua tranșă de plată, îmbunătățirea performanțelor economice ale exploatației, prin producția proprie comercializată în procent de minimum de 20 % din valoarea primei tranșe de plată; • Solicitantul se angajează să înceapă implementarea planului de afaceri; trebuie să înceapă în termen de cel mult nouă luni de la data deciziei de acordare a ajutorului; • În cazul în care exploatația agricolă vizează creșterea animalelor, planul de afaceri va viza obligatoriu investiții/amenajări specifice gestionării gunoierului de grajd, conform normelor specifice de mediu; b) Aplicabile solicitantului persoană juridică: • Asociații care participă la capitalul sau gestionarea persoanei juridice vor îndeplini calitatea de tânărul fermier în sensul art. 2 din R (UE) nr. 1305/2013; c) Aplicabile tânărului care se instalează ca unic șef de exploatație și tânărului fermier care exercită control efectiv asupra persoanei juridice; • Nu deține concomitent un alt loc de muncă în afara unității teritorial-administrative în care este situată exploatația, sau a zonei limitrofe; Deține competențe profesionale îndeplinind cel puțin una dintre următoarele condiții: i. studii medii/superioare în domeniul agricol/veterinar/economie agrară ii. cunoștințe în domeniul agricol dobândite prin participarea la programe de instruire • Dobândește competențele profesionale adecvate într-o perioadă de grație de maximum 36 de luni de la data adoptării deciziei individuale de acordare a ajutorului;
PRINCIPII PRIVIND STABILIREA CRITERIILOR DE SELECȚIE:	Principiul comasării exploatațiilor având în vedere numărul exploatațiilor preluate integral; • Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol; • Principiul sectorului prioritar care vizează sectorul zootehnic (suine, taurine, păsări, ovine și caprine) și vegetal (legumicultură, pepiniere și plantații de viță de vie pentru struguri de masă); • Principiul potențialului agricol al zonei care vizează zonele cu potențial determinate în baza studiilor de specialitate;
INTENSITATEA FINANȚĂRII	Sprijinul va fi acordat sub formă de sumă forfetară pentru înființarea de activități non-agricole în mediul rural pe baza unui plan de afaceri. Implementarea planului de afaceri trebuie să înceapă în termen de nouă luni de la data deciziei de acordare a sprijinului.

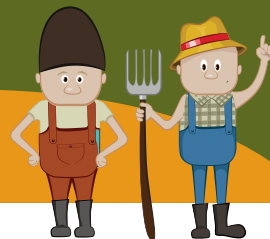
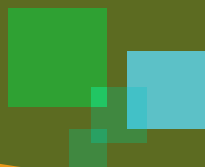
FINANȚARE

Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

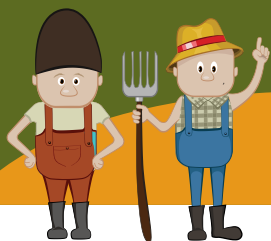
VALOAREA FINANȚĂRII	Sprrijin public nerambursabil care se acordă pentru o perioadă de maximum cinci ani. Cuantumul maxim al sprrijinului este de până la 50.000 Euro. Sprrijinul pentru instalarea tinerilor fermieri este de minimum 15.000 de Euro pentru o exploatație agricolă cu dimensiunea minimă de 12.000 euro (valoare Producție Standard), iar peste această dimensiune, sprrijinul pentru instalare va crește proporțional cu dimensiunea exploatației , dar nu va putea depăși 50.000 de Euro/ exploatație. Sprrijinul pentru instalarea tinerilor fermieri va fi acordat sub formă de primă în două tranșe, astfel: - 80% din cuantumul maxim al sprrijinului la primirea deciziei de finanțare; 20% din cuantumul maxim al sprrijinului în maximum trei ani de la primirea deciziei de finanțare. Acordarea celei de-a doua tranșe este condiționată de îndeplinirea implementării corecte a obiectivelor stabilite prin Planul de Afaceri. În cazul nerespectării planului de afaceri, se recuperează prima tranșă, proporțional în raport cu obiectivele realizate.
----------------------------	--

Denumirea măsurii	6.2. „Sprrijin pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale”
Operațiuni/acțiuni eligibile pentru suport:	Investiții pentru producerea și comercializarea propriilor produselor non-agricole– cum ar fi: Fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton; Fabricarea produselor chimice, farmaceutice; Activități de exploatare forestieră și prelucrare a produselor lemnoase; Industrie metalurgică, fabricare construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente; Fabricare produse electrice, electronice. Investiții pentru activități meșteșugărești cum ar fi: Activități de artizanat și alte activități tradiționale non-agricole (olărit, brodat, prelucrarea manuală a fierului, lânii, lemnului, pielii) Investiții pentru prestarea de servicii și agro-turism cum ar fi: Servicii agroturistice de cazare, servicii turistice de agrement și alimentație publică; Servicii medicale, sociale, sanitar-veterinare; Servicii de reparații mașini, unelte, obiecte casnice; Servicii de consultanță, contabilitate, juridice, audit; Activități de servicii în tehnologia informației și servicii informatice; Servicii tehnice, administrative,etc.
BENEFICIARI	Sprrijinul financiar prevăzut pentru această sub-măsură se acordă pentru : • fermieri sau membrii unei gospodării agricole care își diversifică activitatea prin înființarea unei activități non-agricole pentru prima dată; • micro-întreprinderi și întreprinderi mici nou înființate.
CHELTUIELI ELIGIBILE SPECIFICE	Sprrijinul se acordă pentru activitățile prevăzute pentru îndeplinirea obiectivelor din cadrul Planului de Afaceri iar detalierea costurilor eligibile se va realiza în cadrul legislativ național. Toate cheltuielile și activitățile relevante pentru implementarea în bune condiții a Planului de afaceri aprobat, pot fi eligibile.

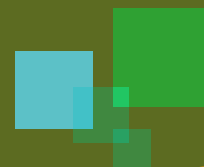
CONDIȚII DE ELIGIBILITATE:	Solicitantul trebuie să prezinte un plan de afaceri care să conțină cel puțin elementele obligatorii prevăzute de regulamentele de dezvoltare rurală; • Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili; • Solicitantul se angajează să înceapă implementarea planului de afaceri în termen de cel mult nouă luni de la data deciziei de acordare a ajutorului; • Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de activități sprijinite prin sub-măsură; • Sediul social și punctul/punctele de lucru trebuie să fie situate în spațiul rural; • Activitatea va fi desfășurată în spațiul rural și cel puțin 80% din noii angajați trebuie să aibă domiciliul stabil în spațiul rural; • Solicitantul demonstrează, înaintea celei de-a doua tranșe de plată, desfășurarea de activități comerciale prin producție comercializată sau activități prestate, în procent de minim 30% din valoarea primei tranșe de plată.
PRINCIPII PRIVIND STABILIREA CRITERIILOR DE selecție:	Principiul diversificării activității agricole a fermierilor/membrilor gospodăriei agricole către activități non agricole; • Principiul prioritizării domeniului de activitate, în sensul prioritizării activităților productive (inclusiv meșteșugărești) și a serviciilor primare pentru populație (servicii medicale, sociale, sanitar- veterinare); • Principiul stimulării activităților turistice în sensul prioritizării activităților agroturistice desfășurate în zonele cu potențial turistic ridicat/destinații ecoturistice/arii naturale protejate;
INTENSITATEA FINANȚĂRII	Sprijin public nerambursabil care se acordă pentru o perioadă de maximum cinci ani. Cuantumul minim al sprijinului este de 10.000 Euro. - 70.000 Euro/proiect în cazul activităților productive, servicii medicale, sanitar-veterinare, servicii agroturistice de cazare, servicii turistice de agrement și alimentație publice; - 50.000 Euro/proiect în cazul altor activități.
VALOAREA FINANȚĂRII	Sprijinul pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale va fi acordat sub formă de primă în două tranșe astfel: - 70% din cuantumul maxim al sprijinului la primirea deciziei de finanțare; - 30% din cuantumul maxim al sprijinului în maximum trei ani de la primirea deciziei de finanțare. Acordarea celei de-a doua tranșe este condiționată de implementarea obiectivelor stabilite prin Planul de Afaceri. În cazul nerespectării planului de afaceri, se recuperează prima tranșă, proporțional în raport cu obiectivele realizate.

Denumirea măsurii	Sub-măsura 6.3. „Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici”
Operațiuni/acțiuni eligibile pentru suport:	Sprijinul acordat pentru fermele mici este un instrument menit să determine, în principal, transformarea structurală și deschiderea către piață a fermelor mici și creșterea capacității acestora de a identifica noi oportunități de valorificare a producției. Scopul acestei sub-măsuri este: • Îmbunătățirea managementului exploatației agricole; • Orientarea spre piață a exploatațiilor agricole de mici dimensiuni; • Adaptarea producției la cerințele pieței.
BENEFICIARI	Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria întreprinderilor mici și mijlocii (IMM);

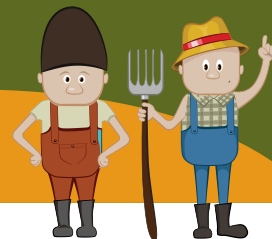
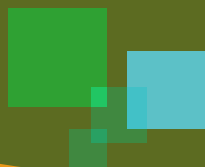

FINANȚARE

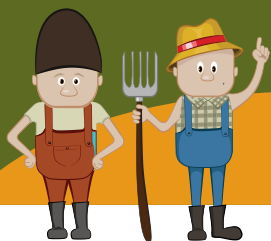
Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

CHELTUIELI ELIGIBILE SPECIFICE	Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol (în funcție de nivelul educației și/sau calificării în domeniul agricol); • Principiul sectorului prioritar conform analizei socio-economice (precum zootehnia, horticultura); • Potențialul agricol al zonei (determinat pe baza studiilor de specialitate efectuate în acest sens); • Principiul fermelor de familie.
CONDIȚII DE ELIGIBILITATE:	Solicitantul deține o exploatație agricolă cu dimensiunea economică cuprinsă între 8.000 – 11.999 euro (valoarea Producției Standard); Exploatația agricolă este înregistrată, conform prevederilor legale naționale, cu cel puțin 24 luni înainte de solicitarea sprijinului; Solicitantul prezintă un Plan de Afaceri pentru dezvoltarea activităților agricole din cadrul exploatației, care conține cel puțin: situația inițială a exploatației agricole; (ii) detalii privind acțiunile, inclusiv cele legate de sustenabilitatea mediului și de utilizarea eficientă a resurselor, care ar putea contribui la realizarea viabilității economice, cum ar fi investițiile, formarea sau cooperarea. Implementarea planului de afaceri trebuie să înceapă în termen de cel mult nouă luni de la data deciziei de acordare a ajutorului; Solicitantul are domiciliul stabil într-una dintre unitățile administrativ teritoriale pe teritoriul căreia se află exploatația; Solicitantul demonstrează, înaintea celei de-a doua tranșe de plată, îmbunătățirea performanțelor economice ale exploatației, prin producția proprie comercializată în procent de minim 20 % din valoarea primei tranșe de plată; Solicitantul nu deține un alt loc de muncă în afara unității teritorial-administrative în care este situată exploatația, sau a zonei limitrofe; Solicitantul nu a beneficiat de sprijin anterior prin sub-măsură; O exploatație agricolă nu poate primi sprijin decât o singură dată în cadrul acestei sub-măsuri (în sensul că exploatația nu poate fi transferată între doi sau mai mulți fermieri beneficiari de sprijin prin această submăsură); implementarea planului de afaceri trebuie să înceapă în termen de 9 luni de la data deciziei de acordare a ajutorului conform Art. 19(4) din 1305/2013, În cazul în care exploatația agricolă vizează creșterea animalelor, obligatoriu Planul de afaceri va viza investiții/amenajări specifice gestionării gunoierului de grajd, conform normelor specifice de mediu.
PRINCIPII PRIVIND STABILIREA CRITERIILOR DE SELECȚIE:	Principiul diversificării activității agricole a fermierilor/membrilor gospodăriei agricole către activități non agricole; • Principiul prioritizării domeniului de activitate, în sensul prioritizării activităților productive (inclusiv meșteșugărești) și a serviciilor primare pentru populație (servicii medicale, sociale, sanitar- veterinare); • Principiul stimulării activităților turistice în sensul prioritizării activităților agroturistice desfășurate în zonele cu potențial turistic ridicat/destinații ecoturistice/arii naturale protejate;
INTENSITATEA FINANȚĂRII	100%
VALOAREA FINANȚĂRII	Sprijin public nerambursabil care se acordă pentru o perioadă de maximum cinci ani. Sprijin public nerambursabil este de până la 15.000 Euro pentru o exploatație agricolă. Sprijinul va fi acordat sub formă de primă în două tranșe astfel: - 80% din cuantumul maxim al sprijinului la primirea deciziei de finanțare; - 20% din cuantumul maxim al sprijinului în maximum trei ani de la primirea deciziei de finanțare. Acordarea celei de-a doua tranșe este condiționată de implementarea obiectivelor stabilite prin Planul de Afaceri.

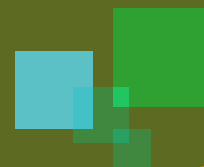

Denumirea măsurii	Sub-măsura 6.4. „Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole”
OPERAȚIUNI/ACȚIUNI ELIGIBILE PENTRU SUPT:	Investiții pentru producerea și comercializarea produselor non-agricole proprii , cum ar fi: Fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton; Fabricarea produselor chimice, farmaceutice; Activități de prelucrare a produselor lemnoase; Industria metalurgică, fabricare construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente; Fabricare produse electrice, electronice, etc.; • Investiții pentru activități meșteșugărești, cum ar fi: Activități de artizanat și alte activități tradiționale non-agricole (olărit, brodat, prelucrarea manuală a fierului, lână, lemnului, pielii etc.) • Investiții pentru prestarea de servicii, de exemplu: Servicii medicale, sociale, sanitar-veterinare; Servicii de reparații mașini, unelte, obiecte casnice; Servicii de consultanță, contabilitate, juridice, audit; Activități de servicii în tehnologia informației și servicii informatice; Servicii tehnice, administrative, etc.; Investiții pentru infrastructură în unitățile de primire turistică de tip agro-turistic, proiecte de activități de agrement; • Producere de combustibil din biomasa (fabricare de peleți) în vederea comercializării.
BENEFICIARI – CUI SE ACORDĂ FINANȚAREA:	micro-întreprinderilor și întreprinderilor mici existente, din spațiul rural; fermelor care își diversifică activitatea de bază prin înființarea sau dezvoltarea unei activități non-agricole în cadrul întreprinderii deja existente încadrabile în microîntreprinderi și întreprinderi mici.
CHELTUIELI ELIGIBILE SPECIFICE	Construcția, extinderea și/sau modernizarea și dotarea clădirilor; Achiziționarea inclusiv în leasing de noi utilaje, instalații și echipamente, costuri de instalare; Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci;
CONDIȚII DE ELIGIBILITATE:	Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili; Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin sub-măsură; Solicitantul trebuie să își desfășoare activitatea în spațiul rural; Activitatea va fi desfășurată în spațiul rural și cel puțin 80% din noii angajați trebuie să aibă domiciliul stabil în spațiul rural; Solicitantul trebuie să asigure cofinanțarea investiției; Locurile de muncă pentru noii angajați să fie prevăzute cu normă întreagă; Solicitantul să demonstreze viabilitatea economică a investiției; Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu legislația în vigoare; Solicitantul respectă regulile de minimis.
PRINCIPII PRIVIND STABILIREA CRITERIILOR DE SELECȚIE:	Principiul diversificării activității agricole a fermelor existente către activități non-agricole; • Principiul prioritizării domeniului de activitate care se dezvoltă, în sensul prioritizării activităților productive (inclusiv meșteșugărești) și a serviciilor primare pentru populație (servicii medicale, sociale, sanitar- veterinar); • Principiul experienței anterioare ca activitate generală a firmei pentru o mai bună gestionare a activității economice;
INTENSITATEA FINANȚĂRII	Maxim 90%
VALOAREA FINANȚĂRII	Maxim 200.000 de euro

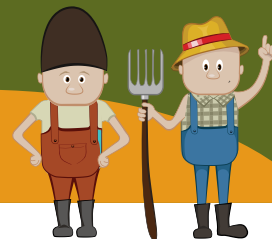
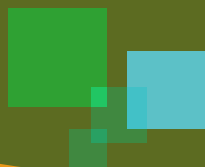
FINANȚARE

Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

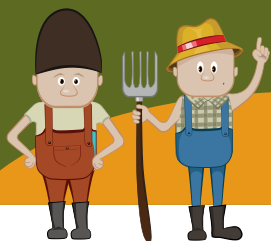

Denumirea măsurii	Sub-măsura 6.5. „Schema pentru micii fermieri”
Operațiuni/acțiuni eligibile pentru suport:	
Beneficiari – cui se acordă finanțarea:	Beneficiarii sunt fermierii înregistrați în cadrul schemei pentru micii fermieri finanțată din Pilonul I, care în momentul depunerii cererii de acordare a sprijinului, au fost eligibili pentru cel puțin un an și care se angajează să transfere definitiv altui fermier întreaga lor exploatație.
Cheltuieli eligibile specifice	Vor fi reprezentate de plățile unice pentru fermierii eligibili în cadrul schemei pentru micii fermieri, conform Regulamentului 1307/2013, care își transferă definitiv exploatația lor către o altă fermă.
Condiții de eligibilitate:	Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili; Solicitantul să dețină o exploatație cu o suprafață între 1 și 5 ha; Solicitantul are 60 ani împliniți la data transferului; Solicitantul transferă definitiv întreaga exploatație către un alt fermier.
Principii privind stabilirea criteriilor de selecție:	Principiul vârstei fermierului care cedează exploatația; • Principiul dimensiunii fermei transferate; • Principiul comasării exploatațiilor- transferarea fermei către cei care au drept de preemțiune conform legii
Intensitatea finanțării	100%
Valoarea finanțării	Va exista o plată anuală fixă.

Denumirea măsurii	Sub-măsura 7.2 Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică
Operațiuni/acțiuni eligibile pentru suport:	În cadrul submăsurii, sprijinul va fi acordat investițiilor corporale și necorporale pentru: • Înființarea, extinderea și îmbunătățirea rețelei de drumuri de interes local; • Înființarea, extinderea și îmbunătățirea rețelei publice de apă; • Înființarea, extinderea și îmbunătățirea rețelei publice de apă uzată; • Investiții în crearea, modernizarea sau extinderea infrastructurii educaționale/ îngrijire și anume: - Înființarea și modernizarea (inclusiv dotare) grădinițelor și a creșelor; - Înființare și modernizare (inclusiv dotare) after-school; - Extinderea și modernizarea instituțiilor de învățământ secundar cu profil agricol; • Investiții aferente serviciilor medicale: - Înființarea și/sau modernizarea dispensarelor medicale rurale.
Beneficiari – cui se acordă finanțarea:	Comunele și asociațiile acestora. ONG-uri-pentru investiții în infrastructura educațională (grădinițe) și socială (afterschool)
Cheltuieli eligibile specifice	Pentru proiectele privind infrastructura rutieră de interes local și infrastructura de apă/apă uzată, cheltuielile eligibile sunt limitate la: - construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă; - construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă uzată; - construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei de drumuri de interes local; Pentru proiectele de infrastructură educațională/îngrijire cheltuielile eligibile sunt limitate la: - construcția, modernizarea și dotarea clădirilor, inclusiv demolarea, în cazul în care expertiza tehnică o recomandă; - achiziționarea, inclusiv prin leasing de mijloace de transport pentru transport școlar; Pentru proiectele de infrastructură aferentă serviciilor medicale cheltuielile eligibile sunt limitate la: - construcția, extinderea și/sau modernizarea clădirilor aferente dispensarelor medicale;

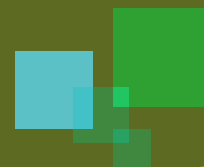

CONDIȚII DE ELIGIBILITATE:	Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili; Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură; Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau incapacitate de plată; Investiția să se realizeze în spațiul rural; Investiția se încadrează într-o strategie de dezvoltare regională/județeană/locală relevantă; Investiția trebuie să respecte Planul Urbanistic General; Investiția în infrastructura de apă/apă uzată să fie în conformitate cu Master Planurile pentru apă/apă uzată sau cu strategia județeană acolo unde Master Planurile nu sunt actualizate; Investiția în sistemul de alimentare cu apă trebuie să se realizeze în mod obligatoriu împreună cu rețeaua de apă uzată, dacă aceasta nu există; Investiția în infrastructura de apă /apă uzată trebuie să se realizeze în localități rurale care fac parte din aglomerări sub 10.000 l.e., cu mențiunea că investițiile în infrastructura de apă/apă uzată din aglomerările sub 2.000 l.e. vor fi eligibile doar după atingerea angajamentelor de țară; Investiția trebuie să demonstreze necesitatea, oportunitatea și potențialul socio-economic al acesteia; • Solicitantul se angajează să asigure întreținerea investiției.
PRINCIPII PRIVIND STABILIREA CRITERIILOR DE selecție:	• Principiul prioritizării tipului de investiții în sensul prioritizării investițiilor în infrastructura de apă/apă uzată; • Principiul gradului de acoperire a populației deservite; Principii specifice pentru investițiile în drumuri • Principiul conectivității în vederea asigurării legăturii cu principalele căi rutiere și alte căi de transport; • Principiul rolului multiplu în sensul accesibilizării agenților economici, a zonelor turistice, a investițiilor sociale, accesibilizarea altor investiții finanțate din fonduri europene; Principii specifice pentru investițiile în infrastructura de apă/apă uzată • Principiul prioritizării investițiilor care vin în completarea celor finanțate prin POS Mediu și/ sau POIM; Principii specifice pentru investițiile în infrastructura aferentă serviciilor medicale, educaționale, sociale • Principiul prioritizării tipului de investiție după cum urmează: infrastructura medicală, educațională, socială.
INTENSITATEA FINANȚĂRII	100%
VALOAREA FINANȚĂRII	1.000.000 Euro/ comună, pentru investiții care vizează un singur tip de sprijin (infrastructura de drumuri, apă sau apă uzată); 2.500.000 Euro/ comună, pentru investiții care vizează înființarea infrastructurii apă și apă uzată și 1.500.000 euro pentru extinderea acestei infrastructuri; 500.000 Euro, pentru proiectele de infrastructură educațională/socială/infrastructura aferentă serviciilor medicale; 4.000.000 euro, pentru proiectele colective (ADI din care fac parte comune) (proiecte care vizează mai multe comune) fără a depăși valoarea maximă /comună/tip de sprijin.

FINANȚARE

Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

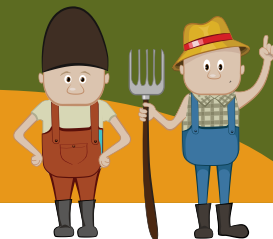
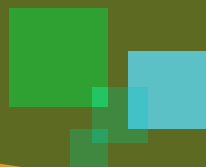

Denumirea măsurii	Sub-măsura 7.6. Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural
Operațiuni/acțiuni eligibile pentru suport:	Restaurarea, conservarea și accesibilizarea patrimoniului cultural imobil de interes local (clasa B); Restaurarea, conservarea și accesibilizarea așezămintelor monahale
Beneficiari – cui se acordă finanțarea:	- Comunele sau asociațiile acestora; - ONG-uri; - Unități de cult; - Persoane fizice autorizate și societăți comerciale care dețin în administrare obiective de patrimoniu cultural de clasă B, de utilitate publică.
Cheltuieli eligibile specifice	a) restaurarea și conservarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural imobil de interes local de clasă B, inclusiv punerea în conservare a obiectivului prin intervenții de urgență; (b) construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces către așezămintele monahale și/sau obiectivele de patrimoniu de interes local; (c) restaurarea, conservarea și /sau dotarea așezămintelor monahale;
Condiții de eligibilitate:	Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili: • Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau incapacitate de plată; • Solicitantul se angajează să asigure întreținerea investiției; • Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură; • Investiția să se realizeze în spațiul rural; • Pentru patrimoniul cultural imobil de interes local investiția trebuie să se regăsească în lista obiectivelor de patrimoniu de interes local clasă B, conform legislației naționale în vigoare;
Principii privind stabilirea criteriilor de selecție:	Pentru patrimoniu cultural de interes local: • Principiul valorii culturale; • Principiul potențialului turistic, în sensul prioritizării proiectelor în localitățile rurale cu potențial de dezvoltare turistic; • Principiul gradului de deservire a populației. Pentru menținerea tradițiilor și moștenirii culturale: • Principiul gradului de deservire a populației; • Principiul potențialului turistic, în sensul prioritizării proiectelor desfășurate în localitățile rurale cu potențial de dezvoltare turistic; • Principiul reprezentativității unității de cult.
Intensitatea finanțării	85% și 100%
Valoarea finanțării	100% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele de utilitate publică, negeneratoare de profit și nu va depăși 500.000 euro. Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi 85% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele generatoare de profit și nu va depăși 200.000 euro.

DIMENSIUNEA ECONOMICĂ A FERMEI – VALOAREA PRODUCȚIEI STANDARD

Conform Regulamentului CE nr. 1242/2008, din 2010, dimensiunea economică a unei exploatații agricole este măsurată cu Producția Standard totală (Standard Output) fiind unul dintre criteriile folosite pentru clasificarea exploatațiilor ce respectă

tipologia din comunitatea europeană. Scopul acestei clasificări comunitare este acela de a oferi un model unitar de tipologii pentru exploatațiile agricole din Uniunea Europeană, în vederea unei mai bune analize a situației economice a acestora și

pentru realizarea de comparații relevante între fermele din diverse clase și între rezultatele economice obținute, în timp, de diferite țări membre sau de către regiunile lor.

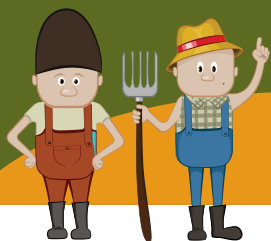
Calculul dimensiunii economice pentru o exploatare agricolă, indiferent dacă este animală sau vegetală, este unul destul de simplu și intuitiv: se înmulțește coeficientul (din tabelul de mai jos) pentru cultura agricolă sau pentru capul de animal cu numărul de hectare sau capete de animale deținute.

Câteva exemple de calcul pentru valoarea producției standard: Valoarea producției standard pentru o cultură de 7,5 hectare de sfeclă de zahăr este de 9.339,3 euro și s-a calculat înmulțind numărul de hectare al exploatarei (7,5) cu SO 2010 euro/hectar din tabelul Coeficienți de Producție Standard 2010 (1.245,24 euro/hectar pentru sfecla de zahăr).

Valoarea producției standard pentru o cultură de 1,5 hectare de legume proaspete în sere sau solarii este de 55.813,85 euro și s-a calculat înmulțind numărul de hectare al exploatarei (1,5) cu SO 2010 euro/hectar din tabelul Coeficienți de Producție Standard 2010 (37.209,23 euro/hectar pentru legume proaspete în sere sau solarii).

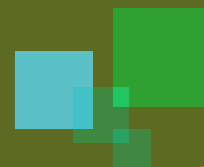
Coduri	Denumire culturi	SO 2010 euro/ha
B_1_1_1	Grâu comun	529,67
B_1_1_2	Grâu dur	394,39
B_1_1_3	Secară	385,14
B_1_1_4	Orz	456,04
B_1_1_5	Ovăz	302,81
B_1_1_6	Porumb boabe	640,66
B_1_1_7	Orez	822,98
B_1_1_99	Alte cereale	416,58
B_1_2_1	Mazăre boabe, fasole boabe, lupin dulce	488,31
B_1_2_2	Linte, bob, mazărice	346,95
B_1_3	Cartofi	3120,62
B_1_4	Sfeclă de zahăr	1245,24
B_1_5	Plante radăcinoase pentru nutreț	1543,57
B_1_6_1	Tutun	2001,1
B_1_6_2	Hamei	289,52
B_1_6_4	Rapiță	612,65
B_1_6_5	Floarea soarelui	501,37

B_1_6_6	Soia	574,46
B_1_6_7	În pentru ulei	664,96
B_1_6_8	Alte plante pentru ulei	274,04
B_1_6_9	În pentru fibră	-
B_1_6_10	Câneapă	-
B_1_6_11	Alte plante textile	1278,68
B_1_6_12	Plante medicinale și aromatice.	812,88
B_1_6_99	Alte plante industriale	686,73
B_1_7_1_1	Legume proaspete, pepeni și căpșuni - în câmp -	7113,49
B_1_7_1_2	Legume proaspete, pepeni și căpșuni - în grădini pentru comercializare	7914,85
B_1_7_2	Legume proaspete, pepeni și căpșuni - în sere și solarii	37209,23
B_1_8_1	Flori - în câmp	25638,04
B_1_8_2	Flori - în sere și solarii	96808,28
B_1_9_1	Plante de nutreț - iarbă temporară	256,84
B_1_9_2_1	Plante de nutreț - alte furaje verzi - porumb siloz	980,6
B_1_9_2_2	Plante de nutreț - alte furaje verzi - total	468,58
B_1_9_2_99	Alte plante de nutreț	632,35
B_1_10	Semințe și semănări	3173,7
B_11	Alte plante	1018,19
B_2	Grădini familiale	3752,86
B_3_1	Pășuni și fânețe permanente - pășuni și fânețe	261,96
B_3_2	Pășuni și fânețe permanente - pe terenuri accidentate	94,74
B_4_1_1_1	Fructe, pomi și arbuști - climă temperată	2703,58
B_4_1_2	Livezi de coacăz, smochin, zmeur	3430,92
B_4_1_3	Fructe, pomi și arbuști - nuci	1556,94
B_4_4_1	Vii - vin nobil	1737,12
B_4_4_2	Vii - alte vinuri	1368,42
B_4_4_3	Vii - struguri de masă	2028,99
B_4_5	Pepiniere	6653,13
B_4_6	Alte culturi permanente	541,52
B_6_1	Ciupercării pe 100 mp/an	12141,30

FINANȚARE

Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

Coduri	Denumire specii animale	2010 euro/cap
C_1	Echide	1963,87
C_2_1	Bovine sub 1 an - total	243,86
C_2_2	Bovine sub 2 ani - masculi	398,96
C_2_3	Bovine sub 2 ani - femele	369,66
C_2_4	Bovine de 2 ani și peste - masculi	846,07
C_2_5	Bovine de 2 ani și peste - femele	874,52
C_2_6	Vaci pentru lapte	1033,43
C_2_99	Bovine de 2 ani și peste - alte vaci	561,8
C_3_1_1	Oi - mioare montate	50,47
C_3_1_99	Oi - alte oi	23,39
C_3_2_1	Capre - capre montate	99,37
C_3_2_99	Capre - alte capre	38,09
C_4_1_1	Porcine - tineret porcin sub 20 kg	30,71

C_4_1_2	Porcine - scroafe pentru reproduc- ție peste 50 kg	304,03
C_4_1_99	Porcine - alte porcine	404,39
C_5_1	Pui pentru carne *	424
C_5_2	Găini ouătoare *	2273,88
C_5_3	Alte păsări *	1207,42
C_6	Iepuri (femele iepuri)	9,31
C_7	Familii de albine (stupi)	52,26

*100 capete

- Pentru pui, găini ouătoare, alte păsări valoarea SO se referă la 100 capete, la fel și valoarea UDE
- Pentru ciupercării valoarea SO se referă la 100 mp/an (sunt incluse toate recoltările), la fel și valoarea UDE
- Pentru familii de albine valoarea SO este calculată pe stup, la fel și valoarea UDE.
- Valoarea 1UDE = 1200 Euro

CUM SE FAC PLĂȚILE ÎN AGRICULTURĂ ÎN URMĂTORII 5 ANI? ESTIMARE PLĂȚI 2015-2020 DIN FECA

România poate acorda până în 2020 plăți naționale directe complementare. Acestea se vor numi **TNA - Ajutoare Naționale de Tranziție (Transitional National Aid)**.

Potrivit estimărilor MADR pentru anul 2015, un fermier care deține o suprafață de până la 5 ha ar trebui să primească o subvenție totală de 173 euro/ha, din care 130 euro sunt bani euro-peni (80 euro SAPS și 50 euro pentru înverzire) la care se adaugă 23 euro pentru tinerii fermieri și alți 20 euro vin de la bugetul de stat sub forma TNA.

Fermierii care lucrează o suprafață între 5 și 30 ha vor primi, în 2015, pe lângă această sumă o plată redistributivă în valoare de 47 euro/ha, plată ce ar trebui să crească anual.

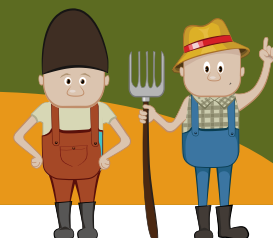
EXEMPLU DE CALCUL PENTRU 2015

Un exemplu dat de MADR arată că pentru o suprafață de 6 ha se acordă 173 euro/ha pentru primele 5 ha și 220 euro/ha pentru 1 ha. Astfel, plata medie va fi de 180,83 euro/ha.

După aceeași formulă de calcul, fermierul care lucrează o

suprafață de 30 ha, va primi câte 173 euro/ha pentru primele 5 ha, și câte 220 euro/ha pentru restul de 25 ha, plata medie în acest caz fiind de 212,16 euro/ha, în 2015.

Agricultorii care dețin ferme cu suprafețe cuprinse între 30 și 60 ha ar putea primi în 2015 o subvenție de 173 euro/ha, iar fermierii cu peste 60 ha ar primi 150 euro/ha.

Estimare nivel Plăți 2015-2020 din FEAGA										
	2015		2016		2017		2018		2019/2020	
1-5 ha		80 – SAPS		89		90		92		93
	173	50 - Înverzire	187	56	188	57	188	58	190	59
		0 - Redistributivă		0		0		0		0
	130	23 – Tâнар ferm.	145	23	147	23	149	23	152	23
		20 – TNA veg.		19		18		16		15
5-30 ha		80 – SAPS		89		90		92		93
	220	50 - Înverzire	240	56	242	57	244	58	245	59
		47 - Redistributivă		53		54		55		55
	157	23 – Tâнар ferm.	198	23	201	23	203	23	207	23
		20 – TNA veg.		19		18		18		15
30 - 60 ha		80 – SAPS		89		90		92		93
	173	50 - Înverzire	187	56	188	57	188	58	190	59
		0 - Redistributivă		0		0		0		0
	130	23 – Tâнар ferm.	145	23	147	23	150	23	152	23
		20 – TNA veg.		19		18		16		15
> 60 ha		80 – SAPS		89		90		92		93
	150	50 - Înverzire	164	56	165	57	165	58	167	59
		0 - Redistributivă		0		0		0		0
	130	0 – Tâнар ferm.	145	0	147	0	147	0	152	0
		20 – TNA veg.		19		18		16		15

MITURI ȘI GREȘELI FRECVENTE ÎN ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE

Finanțările nerambursabile oferă oportunitatea de a dezvolta afacerea sau de a implementa idei noi de afaceri în contextul economic actual. Fiecare linie de finanțare este construită pe baza unor reguli specifice și nerespectarea acestora duce la reducerea drastică a șanselor de câștig a finanțării. Capitolul de mai jos include un set de mituri și greșeli legate de accesarea fondurilor nerambursabile. Lista nu și-a propus să fie exhaustivă ci mai degrabă de a arăta miturile și greșelile legate de aceste fonduri.

I. MITURI PRIVIND FINANȚĂRILE NERAMBURSABILE

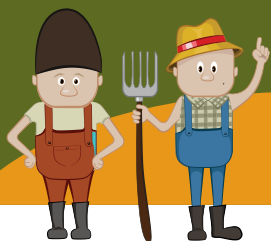
Există finanțare pentru orice idee de afacere. Acest mit este generat de informațiile care circulă în spațiul public despre finanțările nerambursabile, care ar fi un panaceu pentru toate ideile de proiect. Este un mit care se bazează pe lipsa de informații privind eligibilitatea activităților și ideilor de proiect. Fără a depune un efort mare pe internet se pot găsi informații despre liniile de finanțare și în acest fel se poate verifica dacă ideea de

proiect poate fi finanțată sau nu.

Nu am nevoie de bani pentru a accesa fonduri europene. Pornind de la denumirea fonduri nerambursabile multă lume este convinsă de faptul că câștigarea unei finanțări este egal cu viramentul banilor în contul solicitantului. Această informație este total greșită pentru că sistemul finanțărilor este de tip ram-burs, adică cheltuielile se fac din banii solicitantului care sunt decontate periodic de către finanțator.

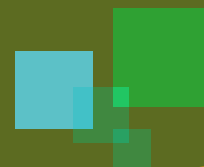
Sistemul este corupt, fără un lobby puternic proiectul nu va fi declarat câștigător. Vorbim despre o atitudine care elimină din start faptul că sistemul finanțărilor este transparent și proiectele cu punctaj mare pot fi finanțate.

Documentația – cererea de finanțare este stufoasă. Ca și la alte exemple această atitudine greșită este cauzată din lipsă de informații. Potențialul solicitant nu este obligatoriu să cunoască

FINANȚARE

Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

fiecare detaliu legat de finanțare, pentru această activitate specifică poate fi contractat un consultant în fonduri europene.

Firmele de consultanță sunt nesperioase. Ca în orice alt domeniu piața de consultanță din România este în plină dezvoltare și există firme de consultanță care oferă servicii de consultanță de o calitate discutabilă. Dar la fel ca și în alte domenii există posibilitatea de a verifica performanța și profesionalismul firmelor de consultanță. Informații care se verifică în momentul semnării unui contract de consultanță: rata de succes al firmei de consultanță și să prezinte referințe de la trei firme pentru care a câștigat finanțare. De verificat garanțiile pe care le oferă firma de consultanță și dacă se cere plata în avans contravaloarea serviciilor de consultanță de verificat prețurile practicate și de alte firme de consultanță.

Chiar dacă am câștigat proiectul pot primi banii numai după doi ani.

O planificare detaliată a proiectului, respectarea regulilor legate de achiziție și de rambursare pot reduce la zero riscul de neprimire a banilor. Nerespectarea regulilor impuse de finanțator duce la suspendarea plăților și implicit la returnarea banilor primiți.

II. GREȘELI DE REDACTARE ȘI DEPUNERE A CERERILOR DE FINANȚARE

ELIGIBILITATE ȘI CONDIȚII ADMINISTRATIVE

Nerespectarea condițiilor de eligibilitate și administrative este una dintre greșelile frecvente. Criteriile de eligibilitate a solicitantului sunt următoarele: forma de organizare (organizație neguvernamentală, IMM), vechime, profitabilitate, lipsa datoriilor către bugetul de stat. Fiecare criteriu de eligibilitate este eliminativ și dacă nu corespunde solicitantul criteriilor atunci demersul este sortit eșecului.

La fel contează eligibilitatea activităților și cheltuielilor propuse, dacă investiția dorită nu apare pe lista activităților și cheltuielilor eligibile atunci la fel cererea de finanțare nu va primi finanțare.

ANALIZA SUPERFICIALĂ A GRILEI DE EVALUARE DE CĂTRE SOLICITANT

Documentația liniilor de finanțare include și grila de evaluare. Este foarte important ca solicitantul să-și evalueze singur sau cu ajutorul unui profesionist ideea de proiect folosind acea grilă de evaluare. Dacă punctajul obținut este foarte mic atunci la fel

șansele ca acea idee de proiect să fie finanțată este mică.

STABILIREA UNOR OBIECTIVE ERONATE

Demararea unui proiect care nu include obiective SMART la fel va fi depunctat și cu șanse minime de finanțare. Un obiectiv SMART este:

- Specific – indică exact ceea ce se dorește a se obține;
- Măsurabil - pot fi cuantificate cantitativ și/sau calitativ;
- Realizabil - pot fi într-adevăr atinse prin implementarea proiectului;
- Relevant – contribuie la impactul vizat prin proiect;
- (definite) în Timp –conțin intervalul în care este prevăzut a se realiza.

ACTIVITĂȚI INCOMPLETE ȘI NECORELATE CU OBIECTIVELE PROIECTULUI

Activitățile nefiind corelate cu obiectivele proiectului dovedesc lipsa unei abordări logice a problemei alese. Planificarea nerealistă a activităților la fel va genera o greșeală în estimarea duratei de implementare a proiectului.

FUNDAMENTARE SUPERFICIALĂ A PROIECTULUI

Identificarea problemei și fundamentarea proiectului este tratat în mod superficial. Această greșeală apare în realizarea planului de afaceri, la justificare sau la studiul de fezabilitate. Lipsa detaliilor relevante va genera o argumentare superficială și nerealistă care se va vedea și în bugetul proiectului.

PLANIFICAREA ERONATĂ A BUGETULUI

Greșelile cele mai frecvente la buget sunt greșeli de aritmetică, nu sunt bine calculate sumele finale pe diferite linii bugetare. La fel o greșeală des întâlnită este legată de utilizarea unor prețuri care sunt umflate sau sunt nerealiste. Greșelile legate de buget sunt direct legate de greșelile care apar la activități și la fundamentarea superficială a proiectului.

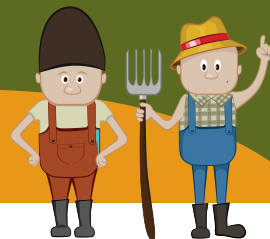
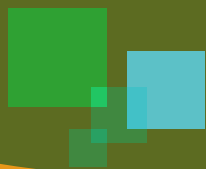
III. GREȘELI LEGATE DE IMPLEMENTARE

NERESPECTAREA PROCEDURILOR DE ACHIZIȚIE

Fiecare linie de finanțare impune respectarea procedurilor de achiziție. Achizițiile făcute după reguli modificate nu vor fi recunoscute de finanțator și implicit cheltuielile nu vor fi rambursate.

SCHIMBAREA UNOR ELEMENTE DIN PROIECT FĂRĂ SĂ EXISTE O NOTIFICARE A FINANȚATORULUI.

Orice schimbare operată de solicitant în implementarea proiectului fără o aprobare din partea finanțatorului va aduce

suspendarea finanțării. Finanțatorul este deschis să ofere posibilitatea operării unor schimbări dar acestea trebuie mai întâi aprobate după care se pun în practică.

Lista greșelilor ar putea să fie mai lungă, dar ne-am limitat la

cele mai frecvente greșeli identificate la finanțările nerambursabile. Fiecare linie de finanțare poate să aibă reguli specifice și cunoașterea acelor reguli va ajuta la implementarea fără probleme a proiectului.

ANEXA I

Model cerere de finanțare și documente pentru PNDR www.apdrp.ro

GLOSAR DE TERMENI

Proiect - set de activități interdependente, care se derulează potrivit unui plan și cu costuri bine determinate, pentru a atinge un anumit obiectiv și a realiza anumite rezultate într-o perioadă de timp bine delimitată.

Fișă de proiect – document intern de planificare a proiectelor în care sunt identificate nevoile, problemele, obiectivele propuse și bugetul necesar pentru proiect.

Cerere de finanțare – document elaborat de finanțator, care trebuie completat pentru a obține o finanțare. Nu există un document standard de acest fel - acestea diferă de la finanțator la finanțator.

Finanțator - persoană sau organizație, instituție care acordă finanțare proiectului elaborat de către o persoană fizică, organizație sau o comunitate, în baza cererii de finanțare înaintate.

Fonduri structurale: sunt instrumente financiare, administrate de către Comisia Europeană, al căror scop este să acorde sprijin la nivel structural. Sprijinul financiar din Fondurile Structurale este destinat, în principal, regiunilor mai puțin dezvoltate, în scopul de a consolida coeziunea economică și socială în Uniunea Europeană.

Axă prioritară - Una dintre prioritățile selecționate de autoritatea de gestionare a programului operațional în cauză sau în cadrul responsabilității sale în conformitate cu criteriile stabilite de Comitetul de monitorizare și aplicate de unul sau mai mulți beneficiari în vederea realizării obiectivelor axei prioritare de care aparține.

Măsura - definește aria de finanțare prin care se poate realiza cofinanțarea proiectelor (reprezintă o sumă de activități cofinanțate prin fonduri nerambursabile;

Obiectiv general - obiectiv de amploare la care contribuie proiectul și vizează beneficii importante și pe termen lung pentru

comunitate. Obiectivul general nu va fi realizat doar de un singur proiect, ci doar ca urmare a implementării mai multor proiecte sau programe.

Scopul proiectului - obiectivul specific al proiectului, care vizează soluționarea problemei principale a proiectului și definește beneficiile durabile pentru grupul țintă. Fiecare proiect are un singur scop!

Activități - sarcini / acțiuni care trebuie întreprinse pentru a produce rezultate care au un început și un sfârșit bine determinat.

Plan de activități - o descriere succintă a ordinii, cursului, termenelor și responsabililor pentru activitățile proiectului.

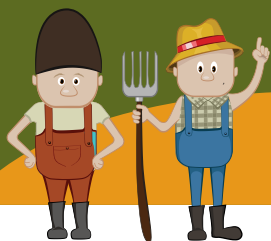
Grafic Gantt - un model specific pentru prezentarea ordonată a planului de activități care ilustrează cum se interconectează activitățile cu termenii de implementare și responsabilii de implementare a activităților.

Rezultate - produse ale activităților derulate în perioada de implementare a proiectului.

Indicatori - elemente ale proiectului care cuantifică scopul, obiectivele și rezultatele proiectului în unități măsurabile (cantitative și calitative) și creând astfel o bază pentru măsurarea ex-ante (înainte de implementare) sau ex-post (după implementare) ale impactului proiectului.

Mijloace - resurse necesare pentru derularea activităților (umane, materiale, financiare).

Buget - totalitatea costurilor prevăzute pentru derularea activităților într-un proiect.

FINANȚARE

Suport de curs pentru facilitatorii comunitari

Editor: PROPARK Fundația pentru Aarii Protejate, Brașov, 2014

Publicație apărută în cadrul proiectului “DEZVOLTAREA ECONOMICĂ A ZONELOR AGRICOLE CU VALOARE NATURALĂ RIDICATĂ”, proiect co-finanțat printr-un grant din partea Elveției prin intermediul contribuției elvețiene pentru Uniunea Europeană extinsă.

Această publicație nu reprezintă neapărat poziția oficială a guvernului Elveției. Responsabilitatea pentru conținutul materialului aparține organizației PROPARK Fundația pentru Aarii Protejate.

